

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

Za:	Ramiz Lladrovci, gradonačelnik opštine Glogovac Bekim Lestrani, predsedavajući Skupštine opštine Glogovac	
Cc:	Jedinici za administraciju dokumenata u MALS Jedinici za administraciju dokumenata u opštini	
Preko:	Elbert Krasniqi, ministar MALS-a, Jeton Qela, generalni sekretar MALS-a,	
Od:	Erbiln Hetemi, v.d. rukovodioca Pravnog odeljenja i monitorisanje opština /MALS	Dana, 07.11.2024 VI-020-660
Odgovorni službenici:		
1.Službenik/ca za potvrđivanje pravne procene:	Xhevat Tafa, rukovodilac odseka za monitorisanje opština	
2.Službenik/ca za izradu pravne ocene	Vjosa Ahmetaj, viša službenica za monitorisanje opština	
Predmet:	Potvrda zakonitosti akta opštine Glogovac	
Vrsta odluke:	Akt Skupštine opštine Glogovac	

Poštovani/a gradonačelnice/e,
Poštovani/a predsedavajući/a,

U saglasnosti sa uredbom Vlade Republike Kosova br. 10/2019 o administrativnom razmatranju opštinskih akata, kao i Uredbom br. 06/2021 o dopuni - izmeni Uredbe (VRK) br.10/2019, o administrativnom razmatranju opštinskih akata, a na osnovu zakonskih ovlašćenja ministarstva definisanih osnovnim zakonima i Uredbom Vlade br. 14/2023, o administrativnim oblastima i nadležnostima Kancelarije premijera i ministarstava, Pravno odeljenje i monitorisanje opština MALS-a, primilo je na obavezno razmatranje zakonitosti akta opštine kako je predviđeno članom 81. Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi kao u nastavku:

Strategija 02 br. 400/01-52944 Lokalnog ekonomskog razvoja 2025-2029

Usvojena dana, 31.10.2024.god

Predložena na razmatranje u MALS-u dana, 04.11.2024.god

Ministarstvo administracije lokalne samouprave, nakon razmatranja sadržaja gore navedenog akta opštine, procenjuje da je opštinski akt u proceduralnom aspektu u saglasnosti sa odredbama zakonodavstva na snazi.

Obrazloženje

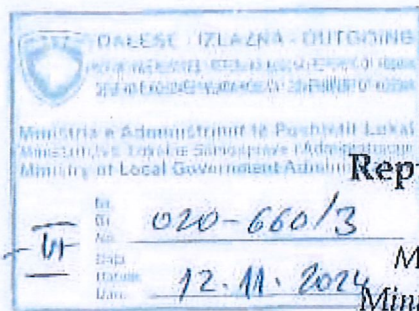
Skupština Opštine Glogovac je na redovnoj sednici održanoj dana, 31.10.2024.godine, odobrila Strategiju 02 br. 400/01-52944 Lokalnog ekonomskog razvoja 2025-2029.

MALS konstatuje da je akt koji je donet od strane Skupštine opštine Glogovac, usklađen sa Nacionalnim programom lokalnog ekonomskog razvoja, Uputstvom o izradi Strategije lokalnog ekonomskog razvoja i Modelom Strategije ekonomskog razvoja.

Akt je usvojen na redovnoj sednici Skupštine opštine Glogovac dana, 31.10.2024. godine, sa 19 glasova za, 3 protiv i 5 uzdržana glasa.

Ministarstvo administracije lokalne samouprave ostaje na raspolaganju opštini za bilo kakva dalja pojašnjenja u vezi sa ovom procenom.

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

Për:	Ramiz Lladrovci, Kryetar i Komunës së Glllogocit Bekim Iestrani, Kryesues i Kuvendit të Komunës së Glllogocit
Kopje:	Njësisë për Administrimin e Dokumenteve në MAPL Njësisë për Administrimin e Dokumenteve në Komunë
Përmes:	Elbert Krasniqi, Ministër i MAPL-së Jeton Qela, Sekretar i Përgjithshëm në MAPL-së
Nga:	Erblin Hetemi, U. d Udhëheqës i Departamentit Ligjor dhe Monitorimit të Komunave, MAPL
Zyrtaret përgjegjës:	Xhevat Tafa, Udhëheqës i Divizionit për Monitorim të Komunave Vjosa Ahunajtaj, Zyrtare e Lartë për Monitorim të Komunave
Lënda:	Konfirmim i ligjshmërisë së aktit të Komunës së Glllogocit
Lloji i aktit:	Akt i Kuvendit të Komunës së Glllogocit

[Handwritten signatures and initials in blue ink, including 'Jeton Qela' and 'Erblin Hetemi']

I nderuar Kryetar,
I nderuar Kryesues,

Në pajtim me Rregulloren e Qeverisë së Republikës së Kosovës Nr. 10/2019 për Shqyrtimin Administrativ të Akteve të Komunave, si dhe Rregulloren nr. 06/2021 për ndryshimplotësimin e Rregullores (QRK) Nr. 10/2019, për Shqyrtimin Administrativ të Akteve të Komunave, e në bazë të kompetencave ligjore të ministrisë të përcaktuara me ligjet bazike dhe Rregulloren e Qeverisë Nr. 14/2023 për Fushat dhe Përgjegjësitë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, Departamenti Ligjor dhe Monitorim të Komunave i Ministrisë së Administrimit të Pushtetit Lokal ka pranuar për shqyrtim të detyrueshëm të ligjshmërisë ashtu siç parashihet me nenin 81 të Ligjit Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisje Lokale aktin komunal në vijim:

Strategjia 02 Nr. 400/01-52944 e Zhvillimit Ekonomik Lokal 2025-2029
I miratuar më datë: 31.10.2024
I parashtruar për shqyrtim në MAPL më datë: 04.11.2024

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal, pas shqyrtimit të përmbajtjes së aktit të komunës si më sipër, vlerëson se akti i komunës në aspektin procedural është në pajtim me dispozitat e legjislacionit në fuqi.

Arsyetimi

Kuvendi i Komunës së Glllogocit në mbledhjen e rregullt të mbajtur me datë 31.10.2024, ka miratuar Strategjinë 02 Nr. 400/01-52944 e Zhvillimit Ekonomik Lokal 2025-2029.

MAPL, konstaton së akti i nxjerrë nga Kuvendi i Komunës së Glllogocit, është e harmonizuar me Programin Nacional për Zhvillim Ekonomik Lokal, Udhëzuesin për Hartimin e Strategjisë për Zhvillim Ekonomik Lokal dhe Modelin e Strategjisë për Zhvillim Ekonomik.

Akti është miratuar në mbledhjen e rregullt të Kuvendit të Komunës së Glllogocit me datë 31.10.2024, është miratuar më 19 vota për, 3 kundër dhe 5 abstenim.

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal, mbetet në dispozicion të komunës për çfarëdo sqarimi të mëtejshëm lidhur me këtë vlerësim.

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Komuna e Drenasit
Opština Drenas-Municipality of Drenas
Kuvendi Komunal
Skupština Opštine-Municipal Assembly

01 Br. 030/01-49607 Dt. 09/10/2024

STRATEGIJA LOKALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA 2025 - 2029

Na osnovu članova 11, 12 i 40 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sluz. Glas. Republike Kosovo"), člana 34 Statuta opštine Glogovac; sa br. 01-110-6904 od dt; 24.09.2008, Odredbe Zakona o finansijama lokalne samouprave br. 03/L-049, Administrativno uputstvo (QRK) br. 07/2018 za planiranje, izradu strateških dokumenata i akcionih planova, na osnovu člana 4 stav 2 Izmene i dopune Statuta opštine Glogovac broj: 12-030-19523 od 04.06.2018. Uputstvo br.04/2018 o transparentnosti u opštinama, odredbe Administrativnog uputstva br.06/2018 o minimalnim standardima javnih konsultacija u opštinama, odredbe Uredbe br.01/2017 o procedurama za izradu i objavljivanje opštinskih akata, odredbe Uredbe (QRK) br. 10/2019 za administrativnu reviziju akata opština, odredbe Statuta opštine Glogovac, Skupština opštine Glogovac na redovnoj sednici održanoj 31.10.2024, usvojila je:

STRATEGIJA LOKALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA 2025-2029

Ovaj strateški dokument definiše ciljeve i planirane opštinske akcije koje se moraju preduzeti u različitim oblastima u vezi sa politikama koje se bave postavljenim problemima za period 2025-2029.

Strategija lokalnog ekonomskog razvoja 2025-2029 stupila je na snagu 15 dana od dana registracije i ocene zakonitosti od strane MALS-a, kao i 7 dana od objavljivanja na zvaničnom sajtu opštine.

Predsedavajući Skupštine opštine

Bekim Lestrani
Bekim Lestrani

Odluka se šalje na adresu:

- Ured Predsednika
- Relevantna direkcija;
- Kancelarija Skupštine;
- ARHIVE

REPUBLIKA E KOSOVËS			
KOMUNA GLLOGOC			
GLLOGOC MUNICIPALITY			
PRANUAR	31	10	2024
Nj. Org.	Numër	Shtojca	Vlera
02	400101	5	2944

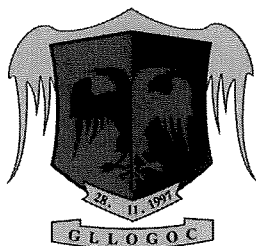

STRATEGJIA E ZHVILLIMIT EKONOMIK LOKAL PËR KOMUNËN E DRENASIT 2025-2029

Tetor, 2024

UGOVORNI ORGAN:

OPSTINA DRENAS

Ul. "Fehmi Iladrovci" br: 28,
13000 Glogovac, Republika Kosovo
Telefon: 0800 13 050
Email:commune.drenas@rks-gov.net
web:www.kk.rks-gov.net/drenas

EKONOMSKI OPERATOR:

D&D CENTAR ZA BIZNIS PODRŠKU

Ul. "Xeladin Hana", zgrada Iliria,
10000 Priština, Republika Kosovo
Tel.: +383 (0) 38 748 701, +383 (0) 44 693 564
Email:info@dd-bsc.com
web:www.dd-bsc.com

Sadržaj

Uvodna reč načelnika opštine.....	8
1. Izvršni sažetak	9
2. Ulaz	10
3. METODOLOGIJA	11
4. MISIJA.....	12
5. VIZIJA	12
6. Pozadina i analiza situacije.....	13
6.1. Istorija i geografski obim.....	13
6.2. Demografija općine.....	15
6.3. Uprava opštine.....	17
6.4. Ekonomija i zapošljavanje	18
6.4.1. Ekonomske zone u Glogovcu.....	18
6.4.2. Preduzeća prema vrsti registracije.....	19
6.4.3. Posao.....	20
6.4.4. Proizvodnja i prerada	21
6.4.5. Izazovi privatnog sektora u Glogovcu	21
6.4.6. Zaposleni status	22
6.5. EDUKACIJA.....	23
6.5.1. Menadžment obrazovanja i administracija u obrazovanju.....	24
6.5.2. Osiguranje kvaliteta	25
6.6. inFRAStRuktura	26
6.6.1. Javna infrastruktura	26
6.6.2. Željeznička infrastruktura	27
6.6.3. Upravljanje otpadom u opštini Glogovac	27
6.6.4. Voda	27
6.6.5. Fekalna drenaža.....	28
6.6.6. energija The.....	29
6.6.7. Telekomunikacije.....	29
6.6.8. Javni prostori (parkovi i trgovi)	29
6.7. Zdravstvo i socijalna zaštita.....	29
6.8. Stanje poljoprivrede u opštini Glogovac	31
6.8.1. Sektor biljne proizvodnje	33
6.8.2. Sektor za pčelarstvo	34
6.8.3. Sektor stočarstva.....	34

6.9. Turizam i kulturna baština, omladina i sport.....	35
6.9.1. TURIZAM.....	35
6.9.2. Kultura i sport	37
6.9.3. mladost	39
6.10. SWOT analiza.....	41
6.11. Analiza situacije	42
6.12. Sažetak izazova.....	43
6.12.1. Izazovi u sektoru poljoprivrede i ruralnog razvoja.....	43
6.12.2. Izazovi u sektoru obrazovanja.....	44
6.12.3. Izazovi u sektoru infrastrukture	44
6.12.4. Izazovi u sektoru zdravstva i socijalne zaštite:	45
6.12.5. Izazovi u sektoru turizma i kulturnog nasljeđa	45
7. ciljeve	46
7.1. Opšti cilj 1: Održivi lokalni ekonomski razvoj i infrastruktura	46
7.1.1. Specifični ciljevi 1.1. : Ekonomska diverzifikacija.....	46
7.1.2. Specifični ciljevi 1.2. Privlačenje novih investicija i povećanje zaposlenosti	47
7.1.3. Specifični ciljevi 1.3. Razvoj preduzetništva sa fokusom na digitalizaciju i inovacije	47
7.1.4. Specifični ciljevi 1.4. Stvaranje infrastrukture za podršku održivom društveno-ekonomskom razvoju	47
7.2. Opšti cilj 2: Zdravstvo i socijalna zaštita - Poboľšati pristup i kvalitet zdravstvenih i socijalnih usluga za sve stanovnike	48
7.2.1. Specifični ciljevi 2.1. : Proširivanje medicinskih i socijalnih usluga.....	48
7.2.2. Specifični cilj 2.2.: Unapređenje zdravstvene i socijalne infrastrukture	48
7.2.3. Specifični ciljevi 2.3. : Jačanje kapaciteta zdravstvenog i socijalnog osoblja.....	49
7.3. Opšti cilj 3: Poboľšanje kvaliteta obrazovanja	49
7.3.1. Specifični cilj 3.1.: Modernizacija infrastrukture i njeno opremanje naprednom tehnologijom.....	49
7.4. Opšti cilj 4: Povećanje poljoprivredne proizvodnje.....	50
7.4.1. Specifični ciljevi 4.1. Diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje	50
7.4.2. Specifični ciljevi 4.2. Povećanje lanca vrijednosti poljoprivrednih proizvoda.....	51
7.4.3. Specifični ciljevi 4.3. Proširenje površina pod navodnjavanjem	51
7.5. Opšti cilj 5: Razvoj lokalnih kapaciteta u sektoru turizma	51
7.5.1. Specifični ciljevi 5.1.: Popis i klasifikacija turističkih resursa, elemenata turističkih proizvoda, kao i razvoj najperspektivnijih turističkih proizvoda	51
8. Izvori finansiranja	52
8.1. Lokalno javno finansiranje	52

8.2. Ostalo finansiranje	52
9. Monitoring i izvještavanje.....	52
10. Akcioni plan.....	54
Izvor finansiranja (ako se finansira od strane opštine, mora se uskladiti sa ASK-om, ako se finansira od strane donatora, mora se izostaviti).....	76

Spisak brojki

Slika 1. Stanovništvo prema polu i starosnoj grupi u %	15
Slika 2. Administracija opštine Glogovac	17
Slika 3. Preduzeća prema vrsti registracije (Centar za registraciju preduzeća u Glogovcu)	19
Slika 4. Komercijalni poslovi	21
Slika 5. Preduzeća za proizvodnju i prerađu	21

Lista tabela

Tabela 1. Prebivališta u opštini, 2018. (Stanovništvo je iz Popisa 2011.).....	16
Tabela 2. Opštinsko osoblje prema direkcijama.....	18
Tabela 3. Broj preduzeća po djelatnostima	19
Tabela 4. Registrirani tražitelji posla po regijama.....	23
Tabela 5. Broj osoblja u KKMf-u.....	30
Tabela 6. Zdravstvene ustanove, država, stanje objekata i inventar.....	30
Tabela 7. Podnosioci prijave u posljednje tri godine (2022., 2023., 2024.)	33
Tabela 8. Kandidati u posljednje tri godine (2022, 2023, 2024)	35
Tabela 9. Omladinske NVO	37
Tabela 10. Aktivnosti održane u Domu kulture	38
Tabela 11. Nevladine organizacije - Klubovi, sportska društva registrovani u MAP i DKRS - AKTIVNO 2023.	38
Tabela 12. Tradicionalni sajmovi i festivali.....	39
Tabela 13. Plan budžeta 2025 - 2027	52

Radna grupa za izradu Strategije ekonomskog razvoja

Članovi Opštinskog tima za izradu Strategije lokalnog ekonomskog razvoja za srednjoročni period 2025-2029.

1. Agnesa Kastrati Bucolli – predsjedavajuća Radne grupe
2. Afrora Kajtazi Sinani – zamjenik predsjedavajućeg Radne grupe
3. Shehrie Mustafa - Koordinator
4. Blerim Nika – Članovi
5. Kimete Qorri – član
6. Lumturije Kiqina – član
7. Laura Vrellaku Pasjaqa – član
8. Kajtaz Kastrati – Članovi
9. Šaban Dobra – Članovi

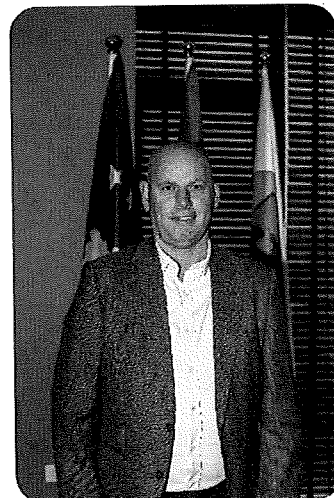

10. Besart Bajrami - Članovi
11. Vlora Gjinofci - član
12. Safet Hoxha - Članovi
13. Naxhije Leci Hajdari - član
14. Afrim Prokshi - Članovi
15. Bekim Dobra - Članovi
16. Zyrafete Nishori - Član
17. Shqipe Hoxha - član iz organizacija civilnog društva
18. Habib Janova - Članovi/Predstavnik poslovanja

Uvodna reč načelnika opštine

Poštovani građani,

Opštinska vlada Glogovaca ostaje posvećena kontinuiranom radu na održivom i sveobuhvatnom razvoju. Ulaganjem u projekte koji pokrivaju važne oblasti kao što su infrastruktura, poljoprivreda, obrazovanje, zdravstvo, socijalna zaštita i kultura i mladi, nastojimo stvoriti nove mogućnosti za građane i poslovne subjekte. Jedna od ključnih vrijednosti našeg upravljanja je transparentnost i odgovornost, osiguravajući da građani budu informirani i uključeni u procese donošenja odluka. Vjerujemo da institucionalna odgovornost gradi povjerenje i pomaže u poboljšanju usluga za sve.

U našoj strategiji lokalnog ekonomskog razvoja, za period 2025-2029, definisali smo tri ključna cilja:

1. Kontinuirano unapređenje okruženja za privatni sektor i promocija njegovog razvojanegaustavljivpreduzeća i lokalne privrede.
2. Osnaživanje građana kroz učešće u donošenju odluka i da imaju koristi od razvoja u obrazovanju, zdravstvu i socijalnoj zaštiti.
3. Kontinuirano unapređenje mehanizama transparentnosti i odgovornosti, zasnovanih na najboljim praksama lokalne uprave.

Glogovac je među opštinama koje se ističu po otvorenom i direktnom pristupu građanima. U tom kontekstu, nastavićemo sa objavljivanjem detaljnih izvještaja o projektima i rezultatima, povećavajući učešće građana i jačanje povjerenja u naše institucije.

Čvrsto vjerujem da će ovaj strateški dokument biti vodič za održivi ekonomski razvoj i za stvaranje novih mogućnosti za sve.

S poštovanjem,
Ramiz Lladrovci
Predsednik Opštine Glogovac

1. Izvršni sažetak

Strategija za lokalni ekonomski razvoj opštine Glogovac ima za cilj transformaciju lokalne ekonomije i povećanje blagostanja njenih građana. To znači stvaranje povoljnih uslova za poslovanje, unapređenje infrastrukture, obrazovanja, zdravstvenih usluga i razvoj ljudskih resursa, koji će biti glavni stubovi za postizanje ovih ciljeva.

Strategija lokalnog ekonomskog razvoja za Opštinu Glogovac ima za cilj stvaranje prijateljskog okruženja za preduzeća, kao i jačanje uslužnog sektora i malih i srednjih preduzeća. Glavni cilj je stvaranje ekonomskog okruženja koje podržava investicije, otvaranje novih radnih mjesta, očuvanje životne sredine i poboljšanje blagostanja stanovnika.

Opšti ciljevi razvoja opštine Glogovac za narednih 5 godina uključuju nekoliko ključnih oblasti koje imaju za cilj poboljšanje kvaliteta života i ekonomskog razvoja ove opštine:

1. **Održivi lokalni ekonomski razvoj:** Strategija ima za cilj da utiče na povećanje zaposlenosti i blagostanja građana Glogovca kroz ekonomsku diversifikaciju, privlačenje novih investicija i razvoj preduzetništva sa fokusom na digitalizaciju i inovacije, unapređenje infrastrukture.
2. **Poboljšanje pristupa i kvaliteta zdravstvenih i socijalnih usluga:** Proširivanje medicinskih i socijalnih usluga, unapređenje zdravstvene infrastrukture, jačanje kapaciteta zdravstvenog i socijalnog osoblja, kako bi se mogle pružati moderne usluge u ovim oblastima.
3. **Poboljšanje kvaliteta obrazovanja:** Povećanje jednake inkluzije za sve studente, kako bi se buduće generacije bolje pripremile za izazove tržišta rada i društva. Modernizacija infrastrukture i opreme naprednom tehnologijom uz stručno usavršavanje nastavnici. Stvaranje partnerstava sa lokalnim preduzećima i povećanje učešća zajednice i porodice u obrazovanju.
4. **Povećanje poljoprivredne proizvodnje:** Diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje kroz povećanje površina, raznolikosti i lanca vrijednosti poljoprivrednih proizvoda. Ponovno aktiviranje postojećih sistema tnavodnjavanja i proširenja površina pod navodnjavanjem.
5. **Poticanje razvoja uslužnog sektora, turizma i kulturno-istorijskog nasljeđa:** Podrška razvoju seoskog turizma i agroturizma, tradicionalnih aktivnosti, sajмова i aktivnosti koje privlače turiste i ističu lokalnu tradiciju i kulturu. Izgradnja namenskih prostora za izložbe i druge organizacije koje prikazuju istoriju i kulturnu baštinu opštine, uključujući izložbe sa istorijskim artefaktima, fotografijama i dokumentima.

2. Ulaz

Strategija lokalnog ekonomskog razvoja opštine Glogovac 2025-2029 ima za cilj da stvori jasnu viziju i bude putokaz za ekonomski rast i poboljšanje blagostanja svojih građana, za narednih pet godina. Izgrađena korištenjem mnogih resursa i uz inkluzivnost svih relevantnih aktera, socijalno uključivanje i korištenje prirodnih i ljudskih resursa, ova strategija predstavlja integrirani pristup suočavanju s ekonomskim izazovima vremena i na najbolji način iskoristiti potencijale koje ima. opština Glogovac.

Opština Glogovac će se kroz ovaj dokument fokusirati na razvoj nekoliko glavnih privrednih sektora, kao što su privatni sektor, poljoprivreda, usluge, stvaranje povoljnog okruženja za investicije i inovacije. Takođe, strategija daje poseban značaj očuvanju kulturnog naslijeđa i održivom razvoju, s ciljem podizanja životnog standarda i unapređenja javne infrastrukture.

Deo ciljeva i akcionog plana, pruža viziju koja garantuje jednak razvoj, promovišući rodnu ravnopravnost, uključivanje marginalizovanih grupa i poboljšanje pristupa obrazovanju, zdravstvu, socijalnim uslugama i infrastrukturi.

Ova strategija predstavlja zajedničku posvećenost lokalnih vlasti i zajednice za izgradnju sigurne i održive budućnosti za Opštinu Glogovac.

Izradu Strategije vodila je Radna grupa koju je osnovao predsednik Opštine, koju čine predstavnici svih direkcija, predstavnici privrede, civilnog društva, uključujući profesionalce iz različitih oblasti od značaja za Opštinu Glogovac.

Izrada strategije je struku pod ruku iz konsultantske kompanije "D&D Business Support Center" sa sedištem u Prištini koja je pomogla u strukturiranju i dizajniranju strategije. Ovaj sveobuhvatan pristup osigurava da je strategija dobro osmišljena i da uključuje potrebe i aspiracije svih interesnih grupa u općini.

Za izradu strategije korišćena su različita relevantna dokumenta, kao što su: zakoni koji pokrivaju lokalni ekonomski razvoj, različite strategije na nivou zemlje, sektorske strategije opštine Glogovac i drugi izvori.

Dokumenti i strategije najrelevantnije koje su konsultirane:

Nacionalni plan razvoja 2030 je strateški dokument koji definiše viziju, prioritete i ciljeve ekonomskog, socijalnog i ekološkog razvoja Republike Kosovo do 2030. godine. Ovaj plan ima za cilj stvaranje osnove za održivi rast, poboljšanje blagostanja građana i opšti razvoj zemlja .

Strategija za lokalnu samoupravu Republike Kosovo 2016-2026 je važan strateški dokument, koji ima za cilj jačanje lokalne samouprave i unapređenje pružanja javnih usluga na opštinskom nivou. Ova strategija ima za cilj povećanje autonomije opština, jačanje institucionalnih kapaciteta i osiguranje odgovornije i transparentnije uprave.

Nacionalni program za lokalni ekonomski razvoj 2024-2030 ima za cilj poboljšanje ekonomskog razvoja na lokalnom nivou u Republici Kosovo, fokusirajući se na povećanje kapaciteta opština za stvaranje povoljnog okruženja za investicije i poboljšanje blagostanja građana. Ovim programom definisane su politike i mjere koje će se provoditi u periodu 2024-2030 za povećanje lokalne konkurentnosti, razvoj poslovanja i unapređenje lokalne infrastrukture.

Srednjoročni okvir rashoda (MEF) 2024-2026 je srednjoročno planiranje budžeta Republike Kosovo koje definiše glavne okvire za raspodelu i upravljanje finansijskim resursima za period 2024-2026. KASH je suštinski instrument za određivanje vladinih prioriteta i garantovanje efikasnog i održivog korišćenja javnih resursa. Ovaj okvir pomaže u povezivanju razvojnih politika sa realnošću budžeta, pomažući donosiocima odluka da planiraju strateški.

Konsultovani su i relevantni zakoni koji regulišu pitanja lokalne samouprave i lokalnog ekonomskog razvoja, kakvi jesu.:

- Zakon o finansijama lokalne samouprave BR. 03/L-049, 2008.
- Zakon br. 04/L-045 Za javno-privatna partnerstva.
- Zakon o lokalnoj samoupravi/NR. 03/L-040.
- Statut opštine Lipljan br. 110-78095, 24.01.2021.
- Zakon br. 06/l-092 Za korišćenje i razmenu nepokretne imovine opštine.

3. METODOLOGIJA

Izrada Strategije lokalnog ekonomskog razvoja opštine Glogovac za period 2025-2029. godine obavljena je uz učešće svih zainteresovanih strana i uz uvažavanje i sprovođenje uputstava Ministarstva uprave i lokalne samouprave, datih u uputstvu za priprema strategije razvoja lokalne privrede.

Prvi korak je bilo formiranje radne grupe koju je osnovao načelnik opštine. Pored tri sastanka radne grupe, na početku su održani informativni sastanci sa svim opštinskim

direkcijama, na kojima je detaljno razmotreno trenutno stanje i izazovi koje svaki sektor posebno ima za budući razvoj.

Izvršena je sveobuhvatna analiza postojeće ekonomske situacije uključujući glavne sektore privrede: poljoprivredu, industriju, obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu, infrastrukturu, javne usluge, omladinu, turizam i kulturnu baštinu. Identificirani su glavni ekonomski resursi, potencijali i postojeći izazovi

Za to vrijeme urađeno je prikupljanje i analiza statističkih podataka o tržištu rada, investicijama, prirodnim resursima, infrastrukturi, kao i socijalnih i demografskih pokazatelja.

Takođe, u ovoj fazi analizirani su postojeći dokumenti, kao što su opštinski razvojni plan i dokumenti i strategije centralnog nivoa u vezi sa lokalnim ekonomskim razvojem i relevantnim zakonodavstvom.

Zasnovano na sveobuhvatnom pristupu i tačnim podacima iz strateške analize, ova strategija će biti jak temelj za osiguranje dugoročnog uspeha lokalnog ekonomskog razvoja u Opštini Glogovac.

4. MISIJA

U skladu sa principima transparentnog i odgovornog upravljanja, opština Glogovac će obezbediti održiv ekonomski razvoj i efikasne i kvalitetne javne usluge, uključujući unapređenje obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite. Kroz blisku saradnju sa zajednicom i privatnim sektorom, opština će razvijati bezbedno i održivo okruženje, koristeći prirodne i kulturne resurse, i povećavajući učešće građana u donošenju odluka, kako bi se obezbedio veći kvalitet života mogućnosti za sve građane.

5. VIZIJA

Postati razvijena opština sa stabilnom ekonomijom, modernom infrastrukturom, efikasnim javnim uslugama i visokim kvalitetom života svih građana.

6. Pozadina i analiza situacije

6.1. Istorija i geografski obim

Opština Glogovac je nastala prije Drugog svjetskog rata kao posebna društvena, politička i administrativna jedinica. Sve do godina nakon posljednjeg rata, ekonomski razvoj je bio spor, uglavnom zbog nedovoljne podrške sa centralnih nivoa. Prvi napori za brži razvoj opštine počeli su 70-ih godina prošlog vijeka. Godine 1981. Glogovac je dobio status grada, postajući glavni administrativni, kulturni i društveni centar opštine.¹

Opština je preduzela korake ka sporoj, ali stabilnoj transformaciji u ekonomskom, poljoprivrednom, obrazovnom, zdravstvenom i industrijskom sektoru. Važna ekonomska promena dogodila se izgradnjom industrijskog kompleksa "Feronikeli" 1984. godine, što je doprinelo unapređenju lokalne ekonomije i približilo Glogovac prosečnom ekonomskom razvoju Republike Kosovo.

Nakon posljednjeg rata, uslovi za cjelokupni razvoj općine radikalno su se promijenili na veoma povoljan način. Ove promjene su omogućile opštini da napravi značajna poboljšanja u svim aspektima razvoja, uključujući privredu, industriju i urbanu i ruralnu infrastrukturu, kako bi zadovoljila buduće potrebe.

Teritorija opštine Glogovac nalazi se u centralnom delu Kosova, u dolini Drenice, 32 km od Prištine. Leži između Kosovske ravnice i Dukadina, služeći kao povezujući most između ova dva regiona.

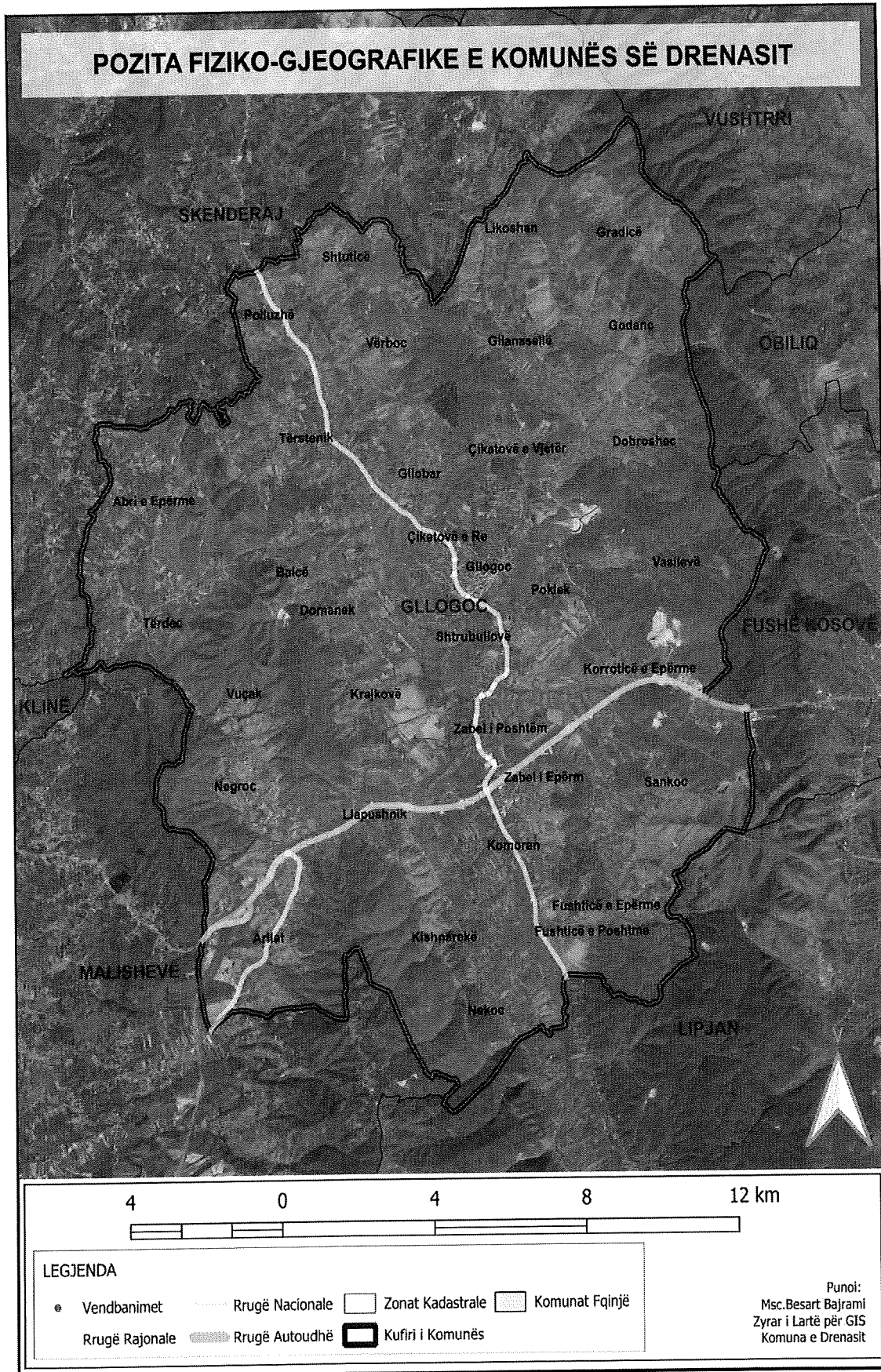
Opština Glogovac ima površinu od 275,63 km², sa nadmorskom visinom od 575 m na najnižoj tački do 1072 m na najvišoj tački.

Opština Glogovac je okružena planinama Berisha na jugozapadu, Kosmaq na zapadu, Qyqavica na severu i Golesh i Lipovica (Blinaja) na jugoistoku. Ove planine leže sa obe strane doline reke Drenice. Što se tiče susednih opština, na severu se graniči sa opštinom Srbica, na severoistoku sa opštinom Vučitrn, na istoku sa opštinom Obilić i Kosovo Polje, na jugoistoku sa Lipjanom, na jugozapadu sa opštinom Mališevo/Malishevë i zapadno od Kline.

---

¹MDP

POZITA FIZIKO-GJEOGRAFIKE E KOMUNËS SË DRENASIT

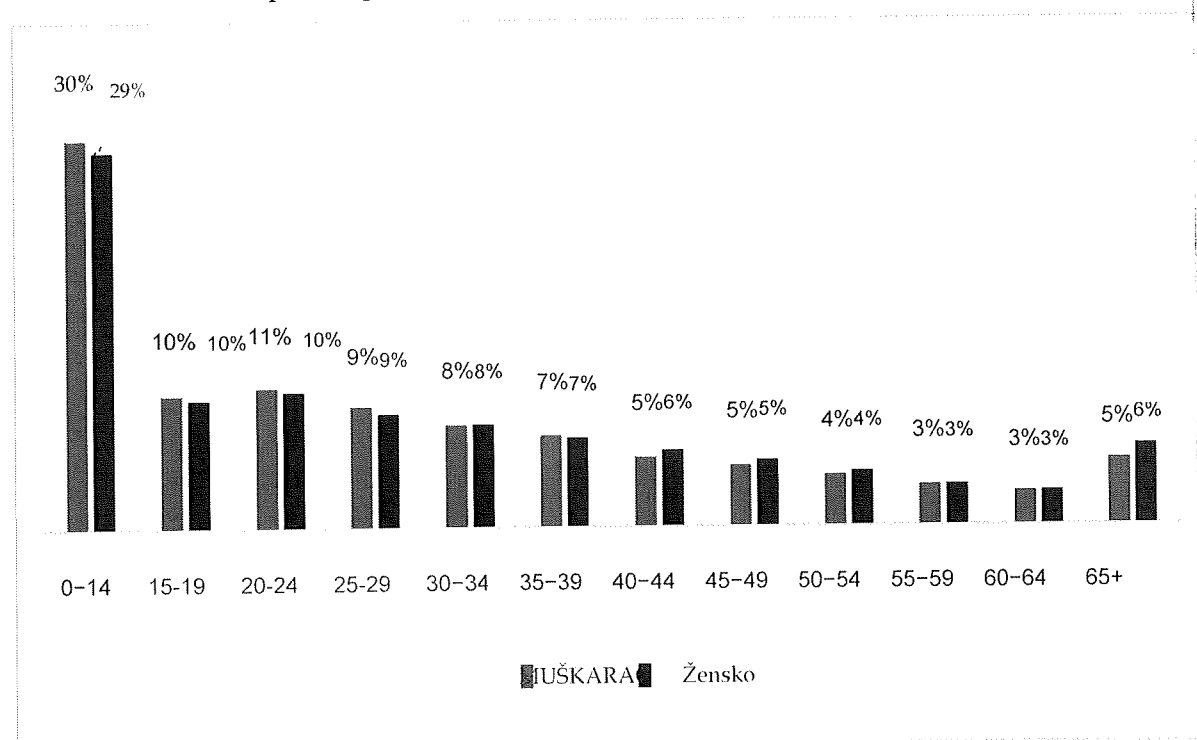

Opština Glogovac ima srednje kontinentalnu klimu, sa hladnim zimama i toplim ljetima. Prosječna godišnja temperatura iznosi 10,6°C, pri čemu je najhladniji mjesec januar sa 0,8°C, dok je najtopliji mjesec jul sa 20,6°C. Prosječna količina padavina je oko 670 mm godišnje, dok se nadmorska visina kreće od 500 do 650 m. Otprilike polovina teritorije opštine Glogovac se nalazi na nadmorskoj visini od oko 650 m, ova nadmorska visina je sasvim pogodna za razvoj poljoprivrede.

6.2. Demografija opštine

Na osnovu procene stanovništva izvršene 2011. godine, proizilazi da je u opštini Glogovac živelo 58.531 stanovnika, od čega 51% pripada muškom, a 49% ženskom.

Slika1. Stanovništvo prema spolu i starosnoj grupi u %

Na osnovu prikazanog grafikona, mladi uzrasta 0-14 godina čine 29,5% stanovništva Glogovca, starosna kategorija od 15-64 godine učestvuje sa 64,8%, a starosna grupa preko 65 godina sa oko 5,6% ukupne populacije. Iz prethodno rečenog možemo zaključiti da starosna grupa od 15-64 godine dominira u opštoj populaciji.

Većina porođaja se obavlja u KKUK-u u Prištini. Dok je porođaja koji su obavljani u porodilištu opštine u 2022. godini ukupno 9 (devet), od čega 5 (pet) muških i 4 (četiri) ženskih. Dok su se 2023. godine dogodila 3 (tri) rođenja, pri čemu je 1 (jedan) muško, a 2 (dva) žensko.

Veličina porodice – Prosječna veličina porodice u gradu je manja nego u drugim naseljima u opštini. U gradu porodice u prosjeku imaju 5,9 članova, dok na nivou opštine imaju 6,7 članova.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, gustina naseljenosti u opštini Glogovac je oko 212 stanovnika po km², što je iznad nacionalnog proseka od 165 stanovnika po

km². U nekim naseljima sa većim brojem stanovnika, gustina je takođe mnogo veća i obrnuto, u naseljima sa malim brojem stanovnika, gustina je znatno manja.

Najveća gustina naseljenosti je u gradu Glogovcu, gde u proseku živi oko 1651 stanovnik po km². Gustine u ostalim naseljima su: Komoran (389,5 st./km²), Čikatovo e Re (363,1 st./km²), Nekoc (301,3 st./km²), Glabar (300,4 st./km²) itd. Dok su naselja sa najmanjom gustinom naseljenosti: Vasiljevo (65,7 st./km²), Gradica (68,7 st./km²) i Vučak (80,4 st./km²).

TABLE1. Stanovi u opštini, 2018. (Stanovništvo je po popisu iz 2011.)

NASELJA	Vrsta (urbano/ruralno)	Stanovnici (br.)	Površina (km ²)	Gustina (br./km ²)
Gornja Abri	Rural	1776	12.10	146.77
Arllat	Rural	3134	13.13	238.78
Baica	Rural	2307	11.51	200.40
Novo Cikatovo	Rural	2026	5.59	362.53
Staro Cikatovo	Rural	1261	6.67	189.05
Dobrošec	Rural	1457	13.03	111.79
Domanek	Rural	706	3.14	224.74
Gornja Fuštica	Rural	984	4.56	215.79
Donja Fushtica	Rural	1066	6.14	173.74
Gllabar	Rural	1526	5.09	299.90
Gllanaselle	Rural	1591	10.59	150.22
Glogovac	Urban	6143	3.72	1650.28
Kick	Rural	358	3.72	96.27
Gradice	Rural	842	12.26	68.67
Kishnarek	Rural	1504	6.60	227.71
Komoran	Rural	4393	11.29	389.04
Gornja Korotica	Rural	1240	8.50	145.97
Donja Korotica	Rural	972	4.13	235.56
Krajkova	Rural	1181	7.49	157.75
Likoshan	Rural	600	4.56	131.45
Lapušnik	Rural	3433	15.24	225.21
Negro	Rural	1540	10.08	152.84
Nekoc	Rural	3118	10.36	300.87
Poklek	Rural	1967	6.98	281.88
Polluzha	Rural	1017	4.18	243.11
Sankoc	Rural	1437	13.98	102.78
Shtrubullova	Rural	1102	2.79	394.49
Shtutica	Rural	934	4.63	201.52
Terdec	Rural	1121	8.40	133.41
Terstenik	Rural	3903	15.63	249.79
Vasileva	Rural	634	9.66	65.61
Verboc	Rural	1247	8.00	155.89
Vucak	Rural	369	4.59	80.40

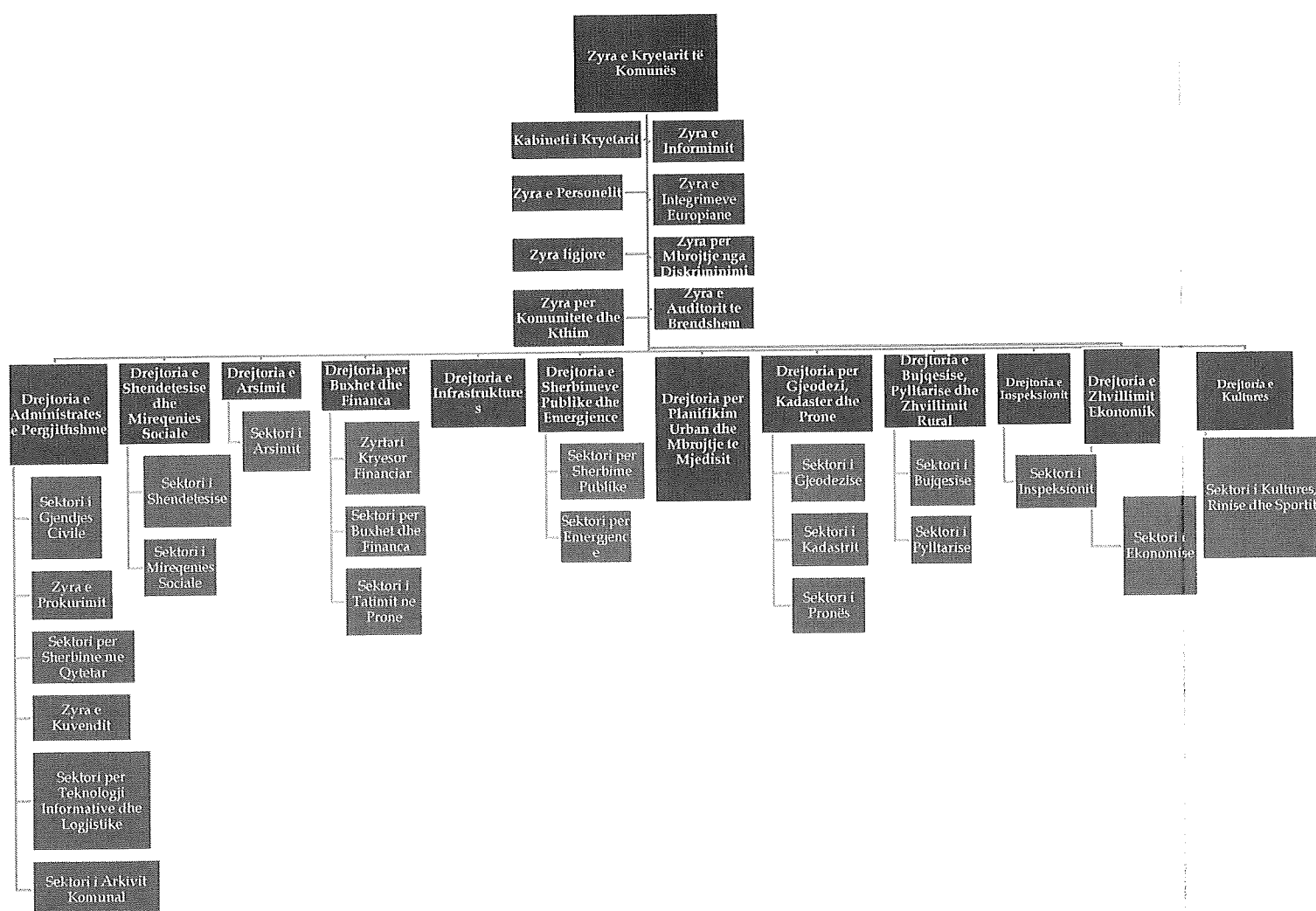
Gornja Zabel	Rural	565	4.52	125.06
Donja Zabel	Rural	1077	3.12	345.05
		58531	275,99	

6.3. Direkcija Opštine

Administracija opštine Glogovac je organizovana u 11 direkcija, koje obuhvataju različite sektore po oblastima. Pored toga, kabinet načelnika opštine ima 7 različitih kancelarija koje pomažu u radu načelnika i opštinske uprave.

Za više detalja pogledajte sliku 2.

slika2. Direkcije Opštine Glogovac

U opštinskoj upravi zaposlen je ukupno 181 službenik, uključujući političko osoblje i vatrogasce.

Od toga, njih 80 su žene, dok je 17 osoba sa posebnim potrebama.

Ukupan broj funkcionera imenovanih na političke funkcije je 19, od kojih su neke žene.

TABLE2. Opštinsko osoblje prema direkcijama

Odeljenja	Osoblje	Rod	
		M	Zh
Planiranje i ekonomski razvoj	8	0	8
Inspektorat	9	7	2
Edukacija	11	6	5
Poljoprivreda	5	2	3
Budžet i finansije	16	8	8
Javne i hitne službe	24	21	3
Opća uprava	40	19	21
Zdravstvena i socijalna njega	18	8	10
Javna infrastruktura	6	4	2
Planiranje, urbanizam i zaštita životne sredine	8	3	5
Kultura, omladina i sport	13	9	4
Katastar, geodezija i svojina	8	5	3
Ured predjednika	15	9	6
Ukupno	181	101	80

6.4. Ekonomija i zapošljavanje

Razvoj privatnog sektora u opštini Glogovac, posebno malih i srednjih preduzeća (MSP), bila je važna za lokalni ekonomski razvoj, posebno u stvaranju radnih mjesta. Ovaj sektor su uglavnom podržavali različiti donatori, dok je opština uglavnom uticala na obezbjeđivanje raznih objekata za njih. Očigledno je da je stvaranje i operacionalizacija Poslovnog parka uticalo na rast domaćih i stranih investicija, doprinoseći i otvaranju novih radnih mjesta.

6.4.1. Ekonomske zone u Glogovcu

Industrijska zona u Glogovcu se nalazi na 16. kilometru puta Priština - Peć i nalazi se ispred Poslovnog parka u Glogovcu, koji će u budućnosti predstavljati integrisanu celinu.

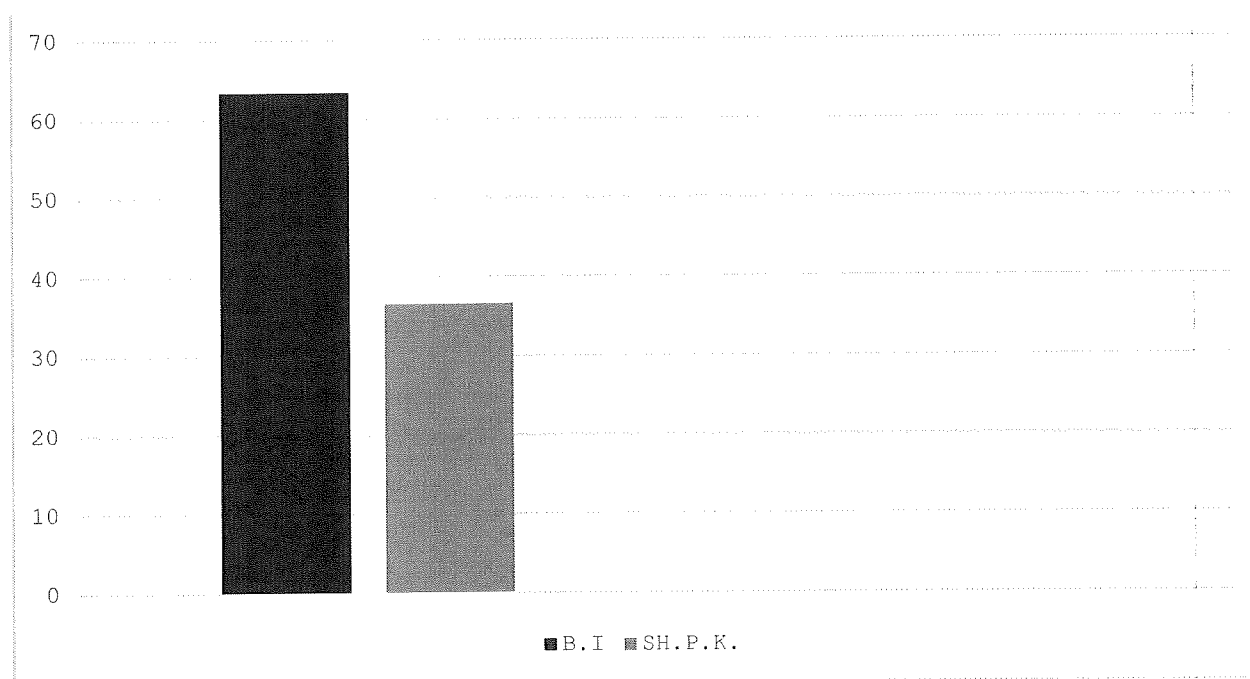
Područje će nuditi površinu zemljišta pod infrastrukturnim, regulacionim i urbanističkim planom. Upravljanje Zonom vršiće se u skladu sa Zakonom o privrednim zonama.

Poslovni park u Glogovcu (PBD) se nalazi u selu Gornja Koretica u Glogovcu i nalazi se na 16 km duž autoputa Priština - Peć, uključujući površinu od 24 ha podeljenu na 56 jedinica različitih veličina: 43 parcele površine do 3000 m², 7 parcela površine od 3000 do 6000 m² i 6 parcela površine preko 6000 m². Ovo je deo zemlje dodeljen od strane opštine Glogovac i finansiran iz budžeta Republike Kosovo.

6.4.2. Preduzeća prema vrsti registracije

Do kraja 2023. godine u Opštini Glogovac registrovano je 2314 aktivnih biznisa, od kojih su 1470 ili 63,4% individualna, dok su 844 ili 36,6% DOO i drugi biznisi.

slika3. Preduzeća po vrsti registracije (Centar za registraciju preduzeća u Glogovcu)

Ovi poslovi utiču na ekonomski razvoj, obezbeđuju nova radna mjesta i doprinose ekonomskom rastu i prosperitetu, pod uslovima povoljnog pravnog i institucionalnog okvira koji omogućava slobodno tržište i ravnopravnu konkurenciju.

Od broja aktivnih preduzeća sa sedištem u Opštini Glogovac, 30,60% čine preduzeća iz sektora G - Trgovina na veliko i malo, 17,81% iz sektora F - Građevinarstvo, 12,58% iz sektora C - Prerađivačka industrija (prerađivačka industrija), 6,52% iz sektora S - Ostale uslužne djelatnosti, i 6,18% iz sektora I - Hotel i smještaj.

TABLE3. Broj preduzeća po delatnostima

AKTIVNA POSLOVANJA PO SEKTORIMA	Broj	posto
SEKTOR A - POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	124	5.35
SEKTOR B - RUDNICI I KAMELOMI (EKSTRAKTIVNA INDUSTRIJA)	5	0.22

SEKTOR C - PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	290	12.53
SEKTOR D - SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM, PLINOM, PAROM I KLIMA UREĐAJIMA	5	0.22
SEKTOR E - VODOSNABDIJEVANJE, KANALIZACIJA, UPRAVLJANJE OTPADOM I DJELATNOST TRETMANA	10	0.44
SEKTOR F - GRAĐEVINARSTVO	413	17.84
SEKTOR G - TRGOVINA NA VELIKO I MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKLA	708	30.59
SEKTOR H - TRANSPORT I SKLADIŠTENJE	91	3.94
SEKTOR I - USLUGE SMJEŠTAJA I HRANA	144	6.22
SEKTOR J - INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	55	2.38
SEKTOR K - FINANSIJSKA DJELATNOST I OSIGURANJE	2	0.09
SEKTOR L - AKTIVNOSTI NEZAVISNOSTI	5	0.22
SEKTOR M - STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DELATNOSTI	106	4.58
SEKTOR N - ADMINISTRATIVNE I PODRŠKE USLUGE	92	3.98
SEKTOR O - JAVNA UPRAVA I ODBRANA	2	0.08
SEKTOR P - OBRAZOVANJE	23	0.99
SEKTOR Q - LJUDSKO ZDRAVLJE I SOCIJALNE RADNE AKTIVNOSTI	56	2.42
SEKTOR R - UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	32	1.38
SEKTOR S - OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	151	6.53
TOTAL	2314	100

Trgovina ostaje najveći sektor sa 30,60%, građevinarstvo sa 17,81% i prerađivačka industrija sa 12,58%.

6.4.3. Posao

Trgovina je jedan od najrazvijenijih i najvažnijih sektora u opštini Glogovac, u sektoru trgovine posluje ukupno 708 preduzeća.

slika4. Komercijalni poslovi

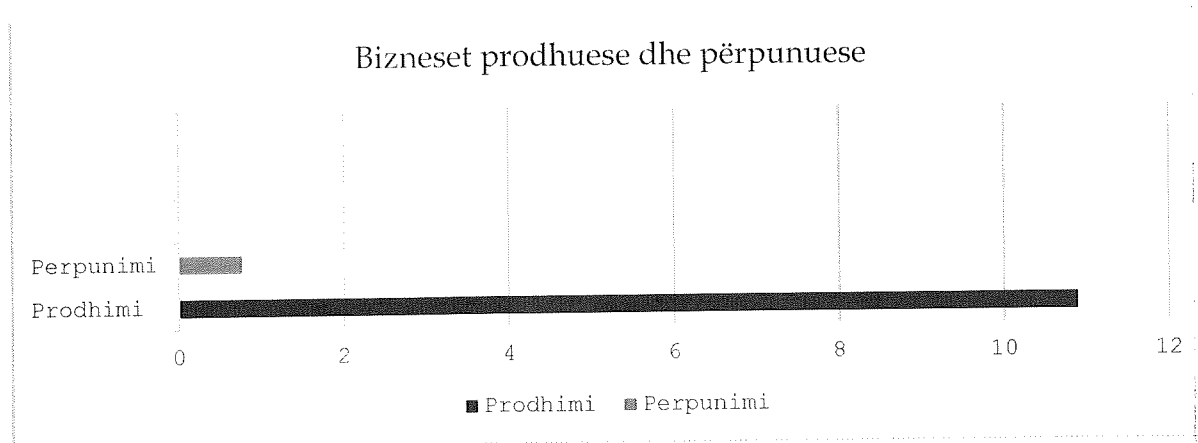

Sektor trgovine na malo u opštini Glogovac, sa 593 preduzeća, je razvijeniji od sektora trgovine na veliko, koji ima 115 preduzeća. Kao što se može vidjeti na prikazanom grafikonu, broj preduzeća koja se bave trgovinom na malo je znatno veći. Ovaj sektor uspeva da zaposli oko 16,48% zaposlenih, odnosno 12% više od sektora trgovine na veliko.

6.4.4. Proizvodnja i prerada

Sektor proizvodnje u Opštini Glogovac čini ukupno 240 aktivnih proizvodnih i 18 prerađivačkih delatnosti, od kojih su 13,10% delatnosti koje se bave proizvodnjom svežeg hleba, lepinja i slatkiša, dok je 9,3% proizvodnja plastičnih proizvoda za gradnju. Što se tiče zapošljavanja, sektor proizvodnje hljeba, lepinja i svježih slatkiša, zajedno sa sektorom proizvodnje plastičnih proizvoda za građevinarstvo, čini oko 15,62% zaposlenih u ovom sektoru.

slika5. Preduzeća za proizvodnju i preradu

Iako opština Glogovac ima veliki broj registrovanih i aktivnih poljoprivrednika, broj aktivnih preduzeća u sektoru A – poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo je trenutno 124.

6.4.5. Izazovi privatnog sektora u Glogovcu

Privatni sektor u Glogovcu suočava se sa nekoliko izazova koji utiču na razvoj i konkurentnost lokalnih preduzeća. Ovi izazovi se mogu kategorizirati u nekoliko glavnih aspekata:

Mnoga privatna preduzeća suočavaju se sa poteškoćama u obezbjeđivanju finansiranja ili kredita po povoljnim uslovima, što utiče na širenje investicija i razvoj novih poslova. Čak i ako preduzeća uspiju osigurati kredite, visoke kamate im otežavaju opstanak i razvoj u konkurentskom okruženju.

Mnogi obrazovani mladi ljudi napuštaju Glogovac u potrazi za boljim prilikama u većim gradovima u zemlji ili inostranstvu, što uzrokuje veliki jaz u radnoj snazi i inovacijama.

Lokalna preduzeća suočavaju se sa oštrom konkurencijom jeftinijih uvoznih proizvoda, što utiče na prodaju i održivost lokalnih preduzeća.

Mala i srednja preduzeća u Glogovcu imaju poteškoća da uđu na međunarodna tržišta zbog nedostatka resursa i znanja o stranim tržištima.

Imaju poteškoća u certificiranju svojih proizvoda i kompanija prema standardima kvaliteta, kao što su: ISO 9001:2015; ISO 14001; ISO 22000/HACCP; ISO 27001, CE oznaka.

Potrebna je podrška za inovacije i kontinuirano poboljšanje, posebno u sektorima koji zahtijevaju tehnološki napredak.

Ispunjavanje zahtjeva za usklađenost sa ekološkim standardima i zaštitom životne sredine predstavlja izazov za mnoga preduzeća, što utiče na njihov kapacitet za izvoz ili povećanje održivosti.

Ovi izazovi predstavljaju prepreku punom razvoju privatnog sektora u Glogovcu, ali uz dobro planirane strategije i institucionalnu podršku, postoji veliki potencijal za održivi rast i razvoj.

6.4.6. Zaposleni status

Prema rezultatima Ankete o radnoj snazi (ARS) iz 2022. godine, stopa nezaposlenosti na nivou zemlje iznosi 12,6%. Prema istom izvoru, stopa zaposlenosti veća je za 2,7% u odnosu na prethodnu godinu. Procenat zaposlenih muškaraca veći je za 3,5% u odnosu na prethodnu godinu, dok je procenat zaposlenih žena veći za 1,9%.

Kao i kod stope nezaposlenosti, Anketa o radnoj snazi (2017) ne daje podatke o nivou zaposlenosti na opštinskom nivou. I dalje je teško dati približne brojke zaposlenosti za opštinu Glogovac, kao i za druge opštine u zemlji.

U Zavodu za zapošljavanje u Glogovcu, prema Statističkom izveštaju Informacionog sistema za upravljanje zapošljavanjem (SIMP) - APRK, u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine registrovano je 204 tražioca posla, od kojih je: 148 žena. i 56 muškaraca, sa parametrima: Status nezaposlenosti, ukupno 199, od toga 146 žena i 53 muškarca.

Dok u periodu 01.01.2024–30.06.2024. godine u Zavodu za zapošljavanje u Glogovcu registrovana su 63 lica koja traže posao, od kojih je 50 žena i 13 muškaraca.

Status nezaposlenih, ukupno: 58, od čega je 47 žena i 11 muškaraca.

Evidentno je da nisu svi nezaposleni prijavljeni biroima za zapošljavanje kao nezaposleni. U nedostatku podataka za Opštinu Glogovac u vezi sa brojem registrovanih tražitelja posla i da bi se proporcionalno utvrdila zastupljenost ljudi iz opštine Glogovac u regionu Prištine, možemo koristiti neke demografske podatke i podatke o zapošljavanju opština u regionu Prištine da pravimo poređenja.

TABLE4. Registrirani tražitelji posla po regijama

	2014	2020	2021	2022
Đakovica	14,956	17,178	7,028	6,372
Gnjilane	31,259	15,429	6,300	6,807
Mitrovica	56,026	29,948	19,497	18,348
Pec	19,598	16,227	10,053	10,325
Prizren	49,794	30,377	10,180	10,059
Priština	70,452	44,075	20,945	21,588
Uroševac	32,402	15,746	8,039	7,276
Ukupno	274,487	168,980	82,042	80,775

Izvor: KAS, 2023

Tokom 2023. godine na Zavodu za zapošljavanje u Glogovcu nije bilo invalida koji su se pojavili na Zavodu za zapošljavanje.

Osobe sa invaliditetom, prilikom registracije kao tražioca posla radi dobijanja usluga Zavoda za zapošljavanje, moraju da prijave svoj invaliditet i to dokažu medicinskom ispravom za (njihov invaliditet), a mi ih evidentiramo u našem sistemu u ZP.

6.5. EDUKACIJA

U Opštini Glogovac postoje 33 obrazovne institucije organizovane na tri nivoa preduniverzitetskog obrazovanja.

Predškolsko obrazovanje matična javna predškolska ustanova koja se nalazi u Glogovcu i 2 fizičke paralele u Komoranu i Čikatovu e Re, sa redovnim cjelodnevnim pohađanjem. Dok je pripremno - predškolska nastava uključena u sve javne preduniverzitetske obrazovne ustanove u Opštini Glogovac. U cijeloj opštini je u prošloj godini bilo uključeno ukupno 687 djece uzrasta od 5 do 6 godina.

Osnovno i niže srednje obrazovanje, postoji 30 ustanova osnovnog i nižeg srednjeg obrazovanja, sa ukupno 7878 učenika.

U Opštini Glogovac, u osnovno obrazovanje postoji puna uključenost dece koja su kalendarskog uzrasta za školovanje u skladu sa Zakonom o preduniverzitetskom obrazovanju. U prošloj godini u prvi razred upisano je ukupno 800 učenika.

Više srednje obrazovanjegodine, u dvije srednje škole je uključeno ukupno 2248 učenika.

Ukupan broj učenika na svim nivoima je 10.641.

Ukupan broj zaposlenih u obrazovnim ustanovama je 950, od čega je 746 nastavnika, dok je ostalo administrativno i tehničko pomoćno osoblje.

Kao iu drugim regionima zemlje, iu Opštini Glogovac dolazi do značajnog smanjenja broja učenika kao posledica migracija i drugih demografskih problema.

Od školske 2019/2020 do školske 2023/2024 godine došlo je do smanjenja broja učenika za 11%, dok je prosječno godišnje smanjenje broja učenika u Opštini Glogovac 2,80%.

Što se tiče rodnog odnosa u nastavku obrazovanja u preduniverzitetskom obrazovanju, od školske 2020-2024. godine broj učenika u stručnoj školi je za preko 39% manji od broja učenica.

Odnos nastavnika i učenika i dalje ostaje u prosečnim kvotama u poređenju sa prosekom u Republici Kosovo: 1/16.3 na nivou višeg srednjeg obrazovanja, 1/14.3 na nivou predškolskog, osnovnog i nižeg srednjeg obrazovanja i 1/8.2 na nivou predškolskog obrazovanja.

Akadska priprema obrazovnog osoblja u školama u Glogovcu pokazuje da od 750 nastavnika, 66,40% ima diplomu prvostupnika, 29,37% magistar, a 4,23% visoko obrazovanje.

Od 33 javne obrazovne ustanove u Opštini Glogovac, 26 radi u dve smene, 6 radi samo u jednoj smeni i 1 predškolska ustanova nudi celodnevni boravak.

Što se tiče prosječnog broja učenika u odjeljenju, on varira od škole do škole, ali prosjek na nivou opštine je 14,18 učenika po odjeljenju.

U obrazovnom nivou 1 i 2, udaljenost učenika od kuće do škole je do dva kilometra.

Fizička infrastruktura škola je ocijenjena u dobrom osnovnom stanju i uporediva sa zemljama u regionu po svojoj ulozi u savremenoj nastavi i učenju.

6.5.1. Menadžment obrazovanja i administracija u obrazovanju

U školama su formirani školski upravni savjeti, stručne djelatnosti, savjeti roditelja, savjeti učenika i grupe učenika za vannastavne aktivnosti, tim za prevenciju osipanja i interni tim za samovrednovanje.

Veoma je važno povećati efikasnost ovih savjeta podizanjem njihovih kapaciteta za njihovu ulogu i funkcije. Što se tiče upravnika škola, prema zakonskom okviru na snazi, oni su završili stručnu obuku i obuku za rukovodeće pozicije koje obavljaju.

Pored saradnje sa lokalnim institucijama, DK je kontinuirano sarađivao sa raznim organizacijama, kako domaćim tako i međunarodnim, kako bi garantovao obuku menadžera škola, nastavnika i vaspitača prema potrebama. Sektor obrazovanja u opštini Glogovac podržava program Fulbrajtovog udruženja - Community Colleges Chapter, Caritasi, Kancelarija EU itd.

Stvoreni su stručni kapaciteti za praćenje realizacije akcionih planova u školama; međutim, njihova podrška i osnaživanje su i dalje potrebni.

6.5.2. Osiguranje kvaliteta

Opštinska direkcija za obrazovanje je u novembru 2023. godine izradila Strategiju razvoja predškolskog vaspitanja i obrazovanja Opštine Glogovac za period 2024/2025–2028/2029, koja ima za cilj kvalitetno, sveobuhvatno i napredno obrazovanje, u skladu sa vremenom i dostignuća tehnologije, kako bi obrazovanje odgovorilo na dinamična dešavanja u zemlji i svijetu.

Pošto se nalazimo u vremenu velikih promena, opština Glogovac - DKA će ojačati administraciju, upravljanje i vođenje procesa implementacije ubrzanog razvoja preduniverzitetskog obrazovanja.

Opština Glogovac se do sada ističe po uspešnoj administraciji, upravljanju i rukovođenju i predstavlja model naprednih promena u oblasti obrazovanja, obuke i obuke novih generacija.

Ubrzane transformacije u preduniverzitetskom obrazovanju dovešće do toga da će školske 2024/2025. godine sve institucije biti transformisane u institucije obrazovanja i obuke 21. veka, primenom inovacija i inovacija u planiranju, nadzoru, praćenju, administraciji, upravljanju i rukovođenju; kao i u radu stručnih tijela (nastavnička vijeća, stručne djelatnosti, vijeća učenika, vaspitne grupe, odjeljenja, paralele i staratelji odjeljenja) i u stručnim službama (pedagoške, psihološke, kvalitetne ordinacije, biblioteke i mediji, logopedski i usluge) zdravlje).

U cilju povezivanja vještina sa tržištem rada, DKA, u saradnji sa DHZE i stručnom školom, periodično provodi analize potreba tržišta rada. Na osnovu nalaza i zaključaka preispitati postojeće pravce i kreirati nove smjerove DUALnog učenja (mogućnosti zapošljavanja i samozapošljavanja mladih) koji odgovaraju potrebama tržišta rada.

Stručna škola ima saradnju i ugovore sa domaćim i međunarodnim preduzećima za obuku i karijerno orijentaciju učenika, u skladu sa zahtevima tržišta rada.

Implementacija okvira kurikuluma takođe znači da se školama obezbeđuju kapitalna ulaganja, dobra i usluge.

- Na osnovu podataka iznesenih u nastavku, može se uočiti da se opština dovoljno (u okviru finansijskih mogućnosti) zalagala za opremanje škola potrebnom tehnološkom infrastrukturom, laboratorijama, bibliotekama i salama za fizičko vaspitanje:
- 32 javne preduniverzitetske obrazovne ustanove opremljene su IKT kabinetima.
- 32 javne preduniverzitetske obrazovne ustanove opremljene su naučnim laboratorijama
- 32 javne preduniverzitetske obrazovne ustanove opremljene su bibliotekom.
- 8 javnih preduniverzitetskih obrazovnih ustanova opremljeno je sportskim salama.
- 32 javne preduniverzitetske obrazovne ustanove opremljene su sportskim terenima.

6.6. Infrastruktura

6.6.1. Javna infrastruktura

Opština Glogovac se nalazi u centru Republike Kosovo. Ova pozicija omogućava da sva naselja u opštini imaju blisku putnu vezu sa gradom, kao i daje prioritet opštini Glogovac kroz dobru povezanost sa svim opštinama Republike Kosovo.

Prema ARIS sistemu registracije puteva na opštinskom nivou, ukupna dužina putne mreže je 570,20 km, od čega su lokalni putevi 512,5 km, regionalni 35,4 km, državni putevi 19,53 km, a magistralni 2,78 km. (Napomena: Dužina puteva sa 4 trake se računa samo na jednoj strani puta).

Putna infrastruktura u opštini je uglavnom dvotračna, osim nacionalnog puta Priština-Peć, u dužini od 19,53 km, i kratkog segmenta autoputa „Ruga e Kombit“ u dužini od 2,78 km, koji su 4 trake. Državni put Priština-Peć, deonica autoputa i drugi nacionalni i regionalni putevi služe kao ključni čvorovi za drumski saobraćaj i njihovo stanje se smatra uglavnom dobrim.

Mreža lokalnih puteva ima dužinu od 512,5 km, od čega su makadamski putevi 40,42 km (7,89%), a asfaltirani 472,058 km (92,10%). Lokalna putna mreža opštine Glogovac povezana je sa mrežom državnih puteva putem puteva Priština-Peć i Mitrovica-Lipjan. Glavne raskrsnice u opštini su u Komoranu i na ulazu u Glogovac, u blizini okruga.

Lokalni putevi omogućavaju dobre veze između naselja u ruralnim područjima i grada Glogovca. Lokalni putevi su uglavnom u dobrom stanju. Posebno treba obratiti pažnju na segmente puteva koje djeca svakodnevno prelaze (kuća-škola-kuća) i na segmente između sela.

Zagađenje bukom i prašina su uobičajene pojave koje nastaju zbog kretanja teških vozila.

Od ukupno 472.058 km asfaltiranih puteva, 73.554 km je opremljeno trotoarima, što predstavlja 15,58% ukupnog broja. Važno je izgraditi trotoare na ulicama sa velikim prometom stanovnika, posebno studenata.

6.6.2. Železnička infrastruktura

Opština Glogovac ima železničku mrežu sa pet železničkih terminala u Dobrošecu, Glogovcu, Damaneku, Baici i Terdecu. Putnicima su na usluzi 3 dnevne operacije na liniji Kosovo Polje - Glogovac - Peć. Željeznička infrastruktura je pod upravom javnog preduzeća "INFRAKOS".

Međugradski prevozputnika opslužuje autobuska stanica sa 12 parking mesta za autobuse i 24 parking mesta za taksi vozila. Autobuske linije povezuju Glogovac sa Albanijom, gradovima Prištinom, Mališevom i Srbicom, kao i sa svim naseljima Glogovca u oba smera. Pohađanje je uglavnom autobusom (vidi prilog), ali u nekim selima se koriste i minibusovi.

6.6.3. Upravljanje otpadom u opštini Glogovac

Opština Glogovac je izradila Opštinski plan i Uredbu o upravljanju otpadom, zajedno sa ciljevima i aktivnostima planiranim za 5 godina.

Analizom podataka izvještaja opštine i operatera za sakupljanje i transport komunalnog otpada KRM „Pastrimi“ Š. A., operativne jedinice u Glogovcu, izvučeni su podaci o nagomilanoj količini komunalnog otpada tokom 2023. godine.

Prema izvještaju KRM-a "Čišćenje", ukupna količina otpada prikupljenog od 7447 opsluženih domaćinstava, koja obuhvata 58,531 stanovnika, rezultira da je proizvodnja komunalnog otpada po stanovniku u Opštini Glogovac za 2023. godinu oko 127 kg/stanovniku/ godine.

Uslugu prikupljanja i transporta otpada za celu teritoriju opštine pruža KRM "Pastrimi" S.A., operativna jedinica u Glogovcu.

Pokrivenost uslugom odvoza smećaza domaćinstva do kraja 2023. godine u opštini Glogovac dostigla je 84,76%.

6.6.4. Voda

Izgradnja postojeće vodovodne mreže realizovana je kroz ulaganja različitih donatora, opština, kao i uz doprinos građana. Sistemom vodosnabdevanja u opštini Glogovac upravlja operativna jedinica regionalnog preduzeća za vodu i kanalizaciju KRU „Priština“. Vodom je ukupno 12 naselja, dok 3 naselja imaju djelimično vodosnabdijevanje, a 20 naselja je bez vodosnabdijevanja.

Od broja stanovnika u ovim naseljima proizilazi da je vodovodnom mrežom pokriveno i opslužuje 26.116 stanovnika (44,6%), 6481 stanovnik (11,1%) ima djelimičan pristup, dok je 25.934 stanovnika (44,3%) potpuno bez vodovoda. Snabdevanje vodom vrši fabrika za preradu vode u selu Çikëtova e Vjetër, koja je izgrađena za industrijsku i pijaću vodu industrijskog kompleksa Feronikeli. Zbog nedostatka vode za piće u ovom regionu, grad Glogovac i nekoliko okolnih sela se snabdevaju iz ovog postrojenja. Fabrika koristi vodu iz veštačkog jezera Ujman u severnom delu Republike Kosovo.

Opština je, zajedno sa donatorima, takođe uložila u popravku pumpne stanice u selu Çikëtovë e Vjetër, kao i u proširenje vodovodne mreže i izgradnju dva rezervoara u Golbaru kod Pinesa.

Iako vodovod pokriva manje od polovine teritorije opštine, na područjima gdje postoji vodosnabdijevanje gubici vode u distributivnom sistemu su visoki i procjenjuju se na između 57% i 60%. Ovi gubici predstavljaju razliku između količine proizvedene vode i obračunate količine. Glavni faktori koji doprinose ovoj visokoj stopi gubitaka su zastarjela vodovodna mreža, nelegalni priključci i neprecizno mjerenje vode.

Za dio stanovništva koji nema pristup centralnom vodovodu očekuje se snabdijevanje do kraja 2024. ili početkom 2025. godine, u zavisnosti od napredovanja terenskih radova.

6.6.5. Fekalna drenaža

Kanalizacioni sistem je split tipa, u Opštini Glogovac, konfiguracija terena je imala dominantnu ulogu u distribuciji i proširenju kanalizacione mreže. Mreža je raspoređena u određenim tačkama kvartova i sela. Sva sela opštine Glogovac su postavila primarnu kanalizacionu mrežu.

„Za naselja sa kanalizacionom mrežom, sva kanalizacija se, bez prethodnog tretmana, prvo ispušta u glavne kolektore koji se grade iz sela Poluže u pravcu Glogovca, duž korita reke Verbice, kao i iz s. Nekoč u pravcu Glogovaca, uz rijeku Drenicu, ove vode se trenutno ispuštaju u tokove rijeke Drenice i na taj način zagađuju rijeku, tlo i naravno podzemne vode. Glavni kolektori koji odvođe otpadnu vodu su HDPE prečnika 400 mm – 1000 mm.

Celokupnom kanalizacionom mrežom u urbanom delu upravlja preduzeće KRU "PRIŠTINA", dok u selima njome upravlja preduzeće ugovoreno od strane opštine. Za ruralna područja nema podataka o kanalizacionim mrežama, jer njima ne upravlja 'Vodovod - Operativna jedinica vodovoda' u Glogovcu.

Atmosferska kanalizaciona mreža izgrađena je posle fekalne iz razloga što je organizovana u pravcu hidrografske mreže koja se nalazi u opštini Glogovac. Mreža za odvod vazduha je u potpunosti orijentisana prema reci Drenici i drugim gudurama,

kao što su Verbovci. Cijevi se izrađuju od različitih materijala, kao što su beton, PVC itd., različitih dimenzija.

S obzirom da je gradnja krenula u posljednjih godinu dana (2022-2023), onda bi trebalo predvideti i preuređenje mreže, gde bi trebalo postaviti cevi većeg prečnika, kako za fekalnu, tako i za atmosfersku kanalizaciju. Ovo je neophodno jer postojeća mreža u pojedinim dijelovima gradskog jezgra ne ispunjava uslove za kanalizaciju zbog zastarjele mreže i dijela cijevi koji nije adekvatan za broj domaćinstava.

6.6.6. Energija

Opština Glogovac se snabdeva električnom energijom iz trafostanice Glogovac (NS 110/(10-20) Kv, sa dva transformatora 2x40 MVA u vlasništvu KEDS-a, preko dalekovoda 220 kV.

Na cijeloj teritoriji opštine ima ukupno 15.445 potrošača, od kojih su 13.139 stambeni (kućni) potrošači, a 2.036 komercijalni (poslovni) potrošači.

6.6.7. Telekomunikacije

Na teritoriji opštine Glogovac posluju tri operatera: Vala, Telekomunikacioni i Kosova (TK) i IPKO, koji nude fiksnu, mobilnu, kablovsku televiziju i internet u gradskom području, kao i u svim seoskim naseljima. U mnogim slučajevima, telekomunikacioni vodovi koriste KEDS vazдушnu mrežu, odnosno niskonaponske stubove, bez ikakvog prethodnog planiranja. Međutim, trenutno stanje telekomunikacione infrastrukture u opštini Glogovac je relativno dobro.

6.6.8. Javni prostori (parkovi i trgovi)

Opština Glogovac je identifikovala 8 javnih prostora koji se nalaze u gradu Glogovcu: Trg "Fehmi Lladrovci"; Gradski park (gde se preuređuje trg i park i očekuje se da će radovi biti završeni 2025. godine); Park Nove opštine; Park Stare opštine; Zelena površina apartmana (oko 5 blokova); Zelena površina kod rasadnika "Ardhmeria"; Zelena površina Novog zanatskog centra; a 2023. godine uređuje se i park na Pishatu u Globaru, gdje se ulaže u uređenje šetališta u ovom parku i druge investicije koje se očekuju (javna rasvjeta, sjedišta, korpe za otpatke itd.). Ukupno ima 65,71 ha zelenih površina, koje se redovno održavaju.

Opština Glogovac obuhvata prostore predviđene za smeštaj vozila – parking.

Postojeći parking pod upravljanjem opštinesu: Javni prostori (trgovi i parkovi), infrastrukturni kapaciteti - parking.

6.7. Zdravstvo i socijalna zaštita

Opština Glogovac je povećala svoju posvećenost i projekte za unapređenje zdravstvenog i socijalnog sektora u Glogovcu. Poboljšanja su ostvarena uglavnom u izgradnji i renoviranju novih ustanova porodične medicine, nabavci nove i savremene

medicinske opreme, kao i redovnom snabdijevanju inventara. Slično se bavi i u oblasti socijalne zaštite, posebno na rješavanju pitanja privremenog smještaja, u zavisnosti od stambenih potreba.

Usluge primarne zdravstvene zaštite za građane opštine Glogovac pružaju se preko:

- Jedan (1) Glavni centar porodične medicine;
- Dva (2) centra porodične medicine; I
- Devet (9) ambulanti porodične medicine u ruralnim područjima.

U HCMC-u je zaposleno ukupno 190 djelatnika, od čega 52 ljekara/specijalista, od čega ukupno 12 specijalista konsultanata, 127 medicinskih sestara, 5 vozača hitne pomoći i 6 administrativnog osoblja.

TABLE5. Broj osoblja u KKMF-u

	Z	M	TOTAL
br. doktora	29	23	52
medicinska sestra	107	20	127
UPRAVA	2	4	6
veslač	0	5	5
ukupno	136	54	190

Što se tiče postojećeg stanja zdravstvenih ustanova u opštini Glogovac, od ukupno 12 zdravstvenih ustanova, 8 objekata je ocijenjeno u dobrom stanju, 1 u odličnom stanju, a 3 objekta u lošem stanju zbog nedostatka dovoljno prostora, kao i popunjavanje kompletiranim inventarom prema administrativnom uputstvu.

TABLE6. Zdravstvene ustanove, lokacija, stanje objekta i inventar

Institucija	Lokacija	Stanje objekta	Prostor	Inventar
GCPM	Glogovac	Dobro	Dovoljno	Funkcionalni
GPM	Komorani	Dobro	Dovoljno	Funkcionalni
GPM	Terstenik	Dobro	Dovoljno	Funkcionalni
AMB	Baica	slavno	Dovoljno	djelomično
AMB	Gor. Abria	Dobro	Dovoljno	djelomično
AMB	Gllanaselle	Dobro	Dovoljno	Funkcionalni
AMB	Gradice	Nije dobro	Nije dovoljno	Djelomično
AMB	Dobrošec	Nije dobar u renoviranju	Nije dovoljno	Djelomično
AMB	Vasileva	Nije dobro	Nije dovoljno	Djelomično
AMB	Arllat	Dobro	Nije dovoljno	Funkcionalni
AMB	Sankoc	Dobro	Dovoljno	Djelomično
AMB	Nekoc	Dobro	Dovoljno	Djelomično

Od ukupno 12 zdravstvenih ustanova u opštini Glogovac, njih 8 ima dovoljno prostora za pružanje zdravstvenih usluga, dok 4 objekta treba da prošire radni prostor.

I pored velike mreže zdravstvenih ustanova, broj posjeta HCMC-u i dalje je visok. U 2023. godini broj posjeta je bio 190.578, broj usluga 353.233, a ukupan broj posjeta i usluga 543.811. U šest mjeseci 2024. godine bilo je 85.983 posjeta, 191.625 usluga, a ukupan broj posjeta i usluga je 277.608.

Centar za Socijalni Rad

U opštini Glogovac socijalne usluge se pružaju preko Centra za socijalni rad kao i socijalna pomoć. PSC posluje sa ukupno 11 zaposlenih službenika, od kojih su 4 angažovana na pružanju socijalnih usluga, 5 u socijalnoj pomoći, 1 finansijski službenik i direktor PSC.

Centar za socijalni rad djeluje sa dva sektora:

- 1. Sektor socijalnih usluga*
- 2. Sektor socijalne zaštite*

Sektor socijalnih usluga

Djelatnost Socijalne službe Centra za socijalni rad usmjerena je uglavnom na zaštitu ovih kategorija, ali ne samo:

- socijalna zaštita dece i omladine,
- Briga i zaštita dece bez roditeljskog staranja,
- Zaštita djece i mladih sa posebnim potrebama i poremećenog ponašanja,
- Socijalna zaštita odraslih osoba u stanju socijalne potrebe,
- Zaštita odraslih osoba sa posebnim potrebama,
- Zaštita starih lica bez porodičnog staranja i bez sredstava za život,
- Poslovi starateljstva, i
- Zaštita porodice u ostvarivanju zakonskih prava.

6.8. Stanje poljoprivrede u opštini Glogovac

Poljoprivreda se smatra jednim od najvažnijih sektora u celokupnoj privredi opštine Glogovac. Takođe, to je jedan od sektora koji ima veliki i važan uticaj u pružanju mogućnosti zapošljavanja i stvaranju prihoda za porodične ekonomije.

Međutim, ovaj sektor do posljednjih godina nije imao potrebnu podršku, jer većina velikih projekata nije uvrštena u mapu njihovih aktivnosti, jer su uglavnom orijentirani na najpoznatije poljoprivredne regije. Posljednjih godina, zahvaljujući povećanoj podršci centralnih i lokalnih institucija, kao i investicijama poljoprivrednika, ovaj sektor postepeno raste.

Opština Glogovac ima površinu od 27.563,00 ha, od čega je 14.389,00 ha poljoprivredno zemljište; Od ove površine, 5.600 ha je pod sistemom za navodnjavanje, dok je 11.200 ha šumskog zemljišta.

Nadmorska visina varira od 500-650 m. Oko 46% teritorije opštine Glogovac nalazi se na nadmorskoj visini od oko 650 m, na visini koja je pogodna za razvoj poljoprivredne proizvodnje. Najviša tačka je 1.072 m.

Ravni dio opštine, posebno dolina uz rijeku "Drenicu", je zemljište sa potencijalom za razvoj intenzivne poljoprivrede. Reka "Drenica", kanal sistema za navodnjavanje Ibar-Lepenac, kao i reka Verboc, su važni faktori za razvoj poljoprivrede.

Klimatski uslovi su pogodni za uzgoj većine poljoprivrednih kultura.

Poljoprivredu u opštini Glogovac karakterišu napori da se od poljoprivrede koja proizvodi za porodične potrebe transformiše u polukomercijalnu i komercijalnu poljoprivredu.

Većina domaćinstava posjeduje prilično male površine (1 do 2,5 ha) i u većini slučajeva raspoređene su na nekoliko parcela. Ovaj faktor je ograničavajući za primenu savremenih tehnologija.

Površine oranica su podvrgnute nekontrolisanom uništavanju, mada u manjoj mjeri nego u drugim opštinama. Izgradnja kuća bez plana, kao i drugih pratećih objekata (koji bi se mogli graditi na manje kvalitetnom zemljištu), doveli su do kontinuiranog smanjenja fonda poljoprivrednog zemljišta.

Poljoprivrednici često imaju poteškoća da pronađu održiva tržišta za prodaju svojih proizvoda, što ih prisiljava da prodaju po niskim cijenama. Ovakvo stanje je posledica nedostatka znanja poljoprivrednika o pristupu savremenim tržištima, nedostatka promocije poljoprivrednih proizvoda, nedostatka sabirnih mesta, kao i opreme za klasifikaciju i pakovanje poljoprivrednih proizvoda.

Poseban problem za ovu opštinu je nekorišćenje sistema za navodnjavanje od strane poljoprivrednika. Iako je ovim sistemom pokriveno oko 5.600 ha (skoro 40% poljoprivrednog zemljišta opštine), njegovo korišćenje za navodnjavanje je samo oko 500 ha. Ovo je situacija za koju opština, u saradnji sa lokalnim poljoprivrednicima, mora da nađe rešenje. Brojne analize pokazuju da je nedostatak navodnjavanja ograničavajući faktor za razvoj poljoprivrede u mnogim regijama zemlje. Veliki je gubitak, posebno za opštinu, ali i za poljoprivredu zemlje, što poljoprivrednici nisu zainteresovani za korišćenje ovog sistema za navodnjavanje. To bi trebao biti jedan od ključnih ciljeva u naredne 4 godine.

Neorganizovanost poljoprivrednika u udruženja, zadruge ili druge oblike čini da oni ne budu konkurenti na lokalnom tržištu, kao ni na regionalnim i širim tržištima. To se može uočiti i u nedostatku savremene mehanizacije (posebno u sektoru voća i povrća).

Na osnovu činjenice da je većina farmi i prerađivačkih kapaciteta mali, potrebno je podsticati horizontalnu saradnju poljoprivrednih gospodarstava u cilju povećanja

produktivnih kapaciteta i poboljšanja kvaliteta. Ova saradnja bi omogućila rast lanca vrijednosti proizvoda, povećavajući njihovu vrijednost na tržištu.

Kao što se dešava u većini regiona zemlje, čak i u opštini Glogovac, poljoprivreda je uglavnom profesija starijih ljudi. Ova pojava stvara poteškoće za postizanje željenih efekata, posebno kada se radi o uvođenju novih tehnologija i inovacija u poljoprivredu. Na osnovu ove činjenice, važno je da se kroz različite oblike podrške (subvencije, grantovi) podrže mladi i žene da se orijentišu na ovaj sektor.

Opština Glogovac ima veoma skroman budžet za ovaj sektor, oko 30.000 evra, dok planirane saradnje sa donatorima dostižu i do 125.000 evra.

Veoma je važno pronaći druge oblike podrške, koristeći različite projekte i donatore. Ovo je od velike važnosti posebno za male poljoprivrednike, jer oni obično nisu uključeni u šeme subvencija i grantova.

6.8.1. Sektor biljne proizvodnje

U regionu opštine Glogovac dominiraju površine sa žitaricama (pšenica, kukuruz, ječam, ovas). U sljedećoj tabeli prikazane su oblasti za koje su poljoprivrednici aplicirali za subvencije. Gdje se vidi da žitarice imaju apsolutnu dominaciju, ali i kod drveća i povrća postoji tendencija povećanja površina. U poređenju sa registracijom poljoprivrede izvršenom 2014. godine, u gotovo svim sektorima postoji povećanje površina, posebno kod drveća i povrća koje ide i do 100%.

TABLE7. Kandidati posljednje tri godine (2022,2023,2024)

Godine	br. farmera	pšenica/ jesti	kukuruz/ jesti	ječam/ jesti	Ovsena kaša/jedi	Raž/ha	drvo/ jesti	Povrće/jede
2022	1004	1913.93	1917.18	28.52	60.55	/	170.44	94.92
2023	1163	2643.6	2014.1	23.19	74.59	2.43	166.5	54.41
2024	1127	2500,00	2400.10	44.6	99.33	1.05	200,00	170.08

Izvor: Uprava za poljoprivredu, 2024

Od drveća dominiraju jabuke sa oko 75% i šljive sa oko 15%. U posljednje tri godine počeli su sa obradom površina zasađenih vrijednim drvećem poput oraha, lješnjaka i sitnog drveća (vlasnika).

Što se tiče površina sa povrćem, iako postoji povećanje površina, većina površina je i dalje za proizvodnju za potrebe porodice, vrlo mala količina za tržište. Također, njihova tehnologija uzgoja je još uvijek daleko od nivoa savremene proizvodnje povrća. Oko 70% površina sa povrćem je sa paprikom, paradajzom, krastavcima i lukom. Ostalo povrće se uzgaja na vrlo malim površinama, uglavnom u baštama oko kuća za potrebe porodice.

Najčešći izazovi sa kojima se susreću uzgajivači ovih poljoprivrednih kultura u opštini Glogovac su: usitnjenost zemljišta, zastarela mehanizacija, nedostatak finansijskih sredstava za investicije, nedostatak zaštitnih mera od nevremena, nedostatak

punktova za sakupljanje i skladištenje proizvoda, slabo produktivnost kao rezultat zastarjelih voćnjaka, plavljenja plantaža kao posljedica poplava i nedostatka drenažnih sistema u njima.

S obzirom na male površine zemlje koje poljoprivrednici imaju, sektor drveća a posebno povrća može biti od velikog interesa za budućnost poljoprivrede u opštini Glogovac. Ovo je posebno važno kada imamo velike površine koje se mogu navodnjavati u ovoj opštini.

Veoma je važno podizati kapacitete poljoprivrednika (kroz obuku, posete proizvođačima drugih opština, ali i regiona) kako bi mogli da primenjuju savremene i inovativne tehnologije u biljnoj proizvodnji.

Stvaranje sabirnih mjesta za skladištenje voća i povrća je još jedna mjera promocije domaćih poljoprivrednih proizvoda. Organizovanje lokalnog sajma poljoprivrednih proizvoda i učešće proizvođača na drugim sajmovima bilo bi od velikog interesa.

6.8.2. Sektor za pčelarstvo

Pčelarstvo je jedan od najprofitabilnijih sektora u oblasti poljoprivrede. Opština Glogovac ima povoljan geografski položaj za uzgoj pčela. Trenutno se procenjuje da u opštini Glogovac ima preko 5.000 košnica.

Ovaj sektor je podržan od strane opštine u vidu povećanja broja košnica i pčelara, ali uz svu podršku opštine, pčelari nisu uspeli da se razviju u smislu povećanja broja pčelinjih proizvoda kao što su: propolis, pčelinje mleko, polen itd. Pčelari su organizovani kroz Udruženje pčelara, gdje povremeno održavaju obuke i predavanja za mlade pčelare o pčelarstvu. Međutim, edukacija pčelara i dalje ostaje izazov za općinu i Udruženje pčelara, posebno u suzbijanju i suzbijanju bolesti pčela. Registracija pčelinjaka, izrada pčelinjeg pasoša, lokalizacija pčelinjaka, uzgoj medonosnog bilja i sastavljanje i praćenje bezbedne liste lekova za pčele, ostaje izazov za pčelare, Udruženje pčelara i opštinu Glogovac.

Zalaganje opštine treba da bude usmereno na unapređenje pčelarstva u Glogovcu, kroz stručno usavršavanje pčelara, širenje pčelinjih proizvoda, kao i povećanje kontrole i upravljanja bolestima pčela.

6.8.3. Sektor stočarstva

U opštini Glogovac postoji veliki potencijal za razvoj stočarstva, jer su kvalitet zemljišta, klimatski uslovi, ali i izvori vode prilično povoljni. Prema podacima iz Popisa poljoprivrede iz 2014. godine, Glogovac ima oko 6.692 ha livada i pašnjaka, što predstavlja velike mogućnosti za razvoj stočarstva. Štaviše, kao prednost, 86% pašnjaka su pašnjaci na zajedničkom zemljištu.

Oko 4.000 poljoprivrednih gazdinstava bavi se uzgojem goveda, ovaca i koza, dok su proizvodnja mesa i mlečnih proizvoda glavni proizvodi stočarskog sektora u opštini

Glogovac. Vrlo mali broj poljoprivrednih gazdinstava u opštini Glogovac bavi se uzgojem i držanjem stoke za potrebe porodične potrošnje, dok ih većina drži za potrebe tržišta.

U sektoru živinarstva - veličine jata živine do 150 komada, zastupljeno je oko 70% poljoprivrednih gospodarstava.

TABLE8. Kandidati u posljednje tri godine (2022,2023,2024)

Godine	Krava	Ovca	Koza	Pčela	Kokoši	Ljekovito bilje
2022	1450	3922	632	4369	10000	3.33
2023	1441	4865	518	3951	27000	1.36
2024	1900	5017	631	5458	8000	2.5

Stočarima u opštini Glogovac potrebna su ulaganja u štale i transportne objekte. Ulaganje u nove mašine za proizvodnju stočne hrane, modernizaciju istih u skladu sa postojećim standardima za dobrobit životinja i životnu sredinu.

U opštini Glogovac trenutno ne postoji sabirno mesto za mleko ili nusproizvode od mleka, stoga je važno podstaći i pomoći stvaranje dva do tri sabirna centra za stočarske proizvode, gde će stočari imati priliku da prikupljaju mleko ili nusproizvoda mlijeka.

Veoma je važno da se poljoprivrednici pripreme i za postizanje standarda za sigurnost i higijenu hrane, za održavanje životinja i zaštitu životne sredine. Opština treba da se angažuje u podizanju svesti farmera o zagađenju životne sredine, posebno o uticaju koji različiti poljoprivredni otpad može imati na podzemne vode.

6.9. Turizam i kulturna baština, omladina i sport

6.9.1. Turizam

Iako opštinu Glogovac karakterišu brojne mogućnosti za razvoj kulturnog i seoskog turizma, ovaj deo privredne delatnosti je skoro u potpunosti neiskorišćen. Planinske oblasti kao što su Čyčavica, Vargmalet e Berisha i Kosmači povećavaju konkurentski potencijal za razvoj održivog turizma u opštini Glogovac.

Mesta sa visokim turističkim potencijalom i atraktivna za razvoj turizma su: Globarski borovi, zamak Vučak, zamak Verbovci, Vasiljevo jezero, reke Drenica i Verbica, Gryka i "Staričin kamen". Guri i Gradina, Pishat i Komorani i druga mesta. Ovo su neki od najvažnijih izvora za razvoj turizma u Glogovcu.

Međutim, u ovoj opštini još uvek ne postoji strukturisana ponuda za smeštaj i kampovanje, koji se uglavnom mogu ponuditi u blizini Vasileva jezera. Cilj je podizanje standarda smještaja kako bi se ispunila očekivanja posjetitelja i stvorila dodana vrijednost u ovom sektoru. Pored toga, povećanje investicija i promocija pećina kao što su pećina Peshterri u Nekovcu, pećina Kizhareka, pećina Kokili u

Verbocu, pećina Baica i pećina Gllanasella bi značajno uticala na povećanje turističke posjete, kako domaćih turista, tako i stranih. Takođe, opština Glogovac ima veoma bogato kulturno nasleđe, sa značajnim spomenicima koji potiču iz različitih istorijskih perioda, kao što su zamak Vučak i dvorac Verbocvi. Ovi spomenici predstavljaju dragocjeno bogatstvo za dalji razvoj kulturnog turizma na ovim prostorima.

Razvoj turističkih proizvoda

U saradnji sa domaćim i međunarodnim turističkim agencijama i operaterima treba razvijati i promovirati nove turističke pakete. Osim toga, preporučljivo je navesti sve znamenitosti turističke i kulturne baštine na online platformama kao što su: Trip Advisor, Four Square, Wikipedia itd. Takođe, potrebno je izvršiti obilježavanje i digitalizaciju staza za trčanje i planinarenje.

Dvije turističke atrakcije koje vrijedi istaknuti su:

Tvrđava Vučak, nalazi se oko 12 kilometara jugozapadno od Glogovca, leži na dva stenovita grebena i od antike je važna geostrateška tačka. O tome svjedoče okolni, odbrambeni i rani stambeni zidovi, gdje su otkrivene spolije sa spisima posvećenim rimskom caru. Arheološka iskopavanja u zamku Vučak započela je 2017. godine od strane Arheološkog instituta Kosova, pod rukovodstvom arheologa Šafija Gašija. Međutim, koliko god da su iskopavanja bila obećavajuća, obustavljena su 2019. godine zbog nedostatka budžeta, dok su u vrijeme pandemije iskopavanja potpuno obustavljena i uspješno nastavljena 2024. godine. U ovim novim iskopavanjima otkriven je rimski oltar. u okolnom zidu zamka, koji datira iz prve polovine 3. stoljeća nove ere. Ovaj oltar je spolija ponovo korištena u izgradnji tvrđave u Justinijanovom periodu (527-565). Arheološka otkrića upućuju na kontinuitet života u ovoj zemlji od praistorije, preko srednjeg vijeka do danas, pomjeranja granica i mapiranja prisutnosti spomenika posvećenih rimskim carevima, kao i ranih artefakata, uključujući posuđe i transportne amfore. Ovo otkriće pokazuje da je zamak Vučaku bio važno mesto za društveni život u srcu Kosova, u vezi sa zamkom Vërboc i zamkom Lapušnik, koji će biti istraženi i arheološka mapa će biti obogaćena za našu opštinu i Kosovo kao turističko-arheološka odredište velike vrijednosti.

Globalarski borovi Globalari je selo koje se nalazi veoma blizu grada Glogovca. U ovom selu nalazi se park koji je poznat po prelijepim borovim šumama sa kojih se pruža prekrasan pogled i pogodan za razvoj turističkih aktivnosti. Ovo mesto, koje je u prošlosti bilo veoma popularno za meštane, sada je sa novim ulaganjima opštine Glogovac počelo da postaje nova turistička atrakcija za građane Glogovca i okolnih opština.

Sa oko 40 ha ukupne površine, 11.430 m² infrastrukturnih ulaganja, kao i skoro završenim ulaganjima u prateću infrastrukturu od strane opštinskih vlasti kao što su biciklističke i džog staze, borovi Globalara bi trebalo da budu nova prirodna destinacija za šetnju, piknik, kampovanje, opuštanje, dnevnog boravka. Privatne investicije koje

se očekuju kasnije biće dodatni podsticaj da ovo mesto postane jedna od turističkih atrakcija na Kosovu.

Vasileva veštačka jezeranalazi se oko 3 km u blizini industrijskog parka formiranog akumulacijom tla od strane Energetske korporacije Kosova u živopisnom području okruženom niskim šumamae hgdje ima mnogo divljih životinja, atraktivno mjesto za razvoj eko turizma sa površinom od 176600m².

Kisela voda u selu Poklek, prirodni izvor na udaljenosti od 2,5 km od grada Glogovca površine 7278m², kisela voda u selu Verboc površine 182m², izvor u selu Krajkov površine od 4000m² i izvor u selu Baica sa površinom od 3060m².

6.9.2. Kultura i sport

Poslednjih godina, opština se dosta koncentrisala na intenziviranje aktivnosti qodnose se na mlade i sportske aktivnosti. Međutim, veoma mali budžet koji opština ima za ove aktivnosti je prilično ograničavajući faktor. Maksimalni budžet opštine za NVO je oko 123.000 evra.

U Opštini Glogovac ima oko 34 organizacije registrovane kao aktivne NVO, od kojih su 4 sa kulturnim aktivnostima, 4 sa omladinskim aktivnostima, ali ima i pojedinaca koji obavljaju različite aktivnosti u ovim oblastima.

Sportska sala po izboru UEFA-e iu veoma dobrom stanju, koja ima oko 880 mesta, kao i ostale sportske sale u većini škola.

Kvalifikovane odvojene fudbalske i odbojkaške ekipe imaju finansijsku podršku i opštine i donatora.ehtehdrugačije.

Nbroj nevladinih omladinskih organizacija, broj priredbi i umjetničkih nastupa u Domu kulture, broj sportskih klubova prema vrsti sporta su sljedeći;

TABLE9. Omladinske NVO

br.	Naziv NVO - Klub, Udruženje	Zemlja	Vrsta organizacije
1	KVRL-Lokalni savjet mladih Glogovac	Glogovac	mladost
2	Budući lideri	Glogovac	mladost
3	Humanus Vita	Glogovac	mladost
4	NVO CEDE – Centar za obrazovanje i razvoj životne sredine	Glogovac	mladost

Izvor: Uprava za kulturu, omladinu i sport

Broj aktivnosti	Mjesto održavanja aktivnosti	Godine	Vrsta aktivnosti
9	Dom kulture	2024	Cultural

TABLE10. Aktivnosti održane u Domu kulture

TABLE11. Nevladine organizacije - Klubovi, sportska društva registrovani u MAP i DKRS - AKTIVNO 2023.

br.	Naziv NVO - Klub, Udruženje	zemlja	Vrsta sporta
1	Fudbalski klub FERONIKELI 74	Glogovac	FUDBAL
2	Klub malog fudbala - LIKENI	Glogovac	FUDBAL
3	Škola fudbala New Stars	Glogovac	FUDBAL
4	Klub malog fudbala "Drenasi".	Glogovac	FUDBAL
5	Futsal klub "Komorani"	Glogovac	FUDBAL
6	Udruženje gluhih Glogovac	Glogovac	FUDBAL
7	Fudbalski klub - Ferinikeli (žene)	Glogovac	FUDBAL
8	Fudbalski klub "Yjet".	Glogovac	FUDBAL
9	Odbojkaški klub - FERONIKELI (muškarci)	Glogovac	Odbojka
10	ODBOJKAŠKI KLUB - GRYKA (žene)	Glogovac	Odbojka
11	Odbojkaški klub FERONIKELI - žene	Glogovac	Odbojka
12	Rukometni klub "DRENICA".	Glogovac	Rukomet
13	Stonoteniski klub DRENASI	Glogovac	stoni tenis
14	Bokserski klub DRENASI - Glogovac	Glogovac	Boks
15	Motokros moto klub - DRENASI	Glogovac	motociklista
16	Sign Club. i Streličarstvo - STAV	Glogovac	Strijelac
17	Streličarski klub - FERRONIKELI	Glogovac	Strijelac
18	Šahovski klub Drenasi	Glogovac	Šah
19	Ženski šahovski klub DRENAS	Glogovac	Šah
20	Penjački klub - VJEVERICE	Glogovac	Penjanje
21	Udruženje ribara - DRENICA	Glogovac	Ribolov
22	BESIM MALA - MURRIZI Sainthood Club	Glogovac	Svetac
23	Auto moto karting klub - DRENICA Racing	Glogovac	Automotive
24	Udruženje školskog sporta nastavnika fizičke kulture - opštinsko, regionalno, republičko	Glogovac	Svi plasmani
25	Udruženje veterana fizičkog vaspitanja i sporta	Glogovac	Shpend Bogiqi
26	Plivački klub - DREFINA	Glogovac	Ekrem Mehmeti

januaračetiri ukupno Biblioteka ofkojima su potrebna ulaganja u fizičku infrastrukturu.

Dom omladine je pasivan iako ima dobru infrastrukturu. Kulturna sala je funkcionalna, ali sa minimalnom infrastrukturom za funkciju.

Nijedna kulturna aktivnost nije digitalizovana, pa je planirano qinhallenovi tehkulture da sve bude digitalizovano.

Što se tiče raznih sajмова i festivalakako slijedi:

TABLE12. Tradicionalni sajmovi i festivali

Kulturne, sportske i omladinske aktivnosti	
-	Svečana aktivnost u čast 17. februara održava se i ima program odehtokom praznične sezone;
-	17. aprila svake godine se održava aktivnost „Sofra Poetice Ymer Elshani“;
-	14. jun, kulturne i sportske aktivnosti u čast Dana oslobođenja Glogovca;
-	Aktivnost Dani migracija u periodu jul-avgust takođe podržava opština kroz subvencije.
-	Časopis Realnost omladinskih organizacija više nije aktivan;
-	Kongres Manastira da, koji se održava od 16. do 22. novembra;
-	Održavanje festivala kulturno-umjetničkih grupa osnovnih škola takmičarskog karaktera
-	Aktivnosti u čast novembarskih praznika
-	Humorijada i Folklor više nisu aktivni;
-	Aktivnost u organizaciji NVO "Art Club Rifat Kukaj" aktivnosti književnog časa održanog od strane Guriya i Plake sa pjesnicima iz dijaspore i zemlje.
-	14. septembra, organizovanje Mjeseca mladih, koji organizuje Omladinski sektor u saradnji sa omladinskim nevladinim organizacijama
-	Aktivnosti mladih u čast životne sredine, životne sredine, Zemlje itd.
-	Opštinska školska takmičenja u svim plasmanima na opštinskom nivou u organizaciji DKRS i DKA

Izvor: Uprava za kulturu, omladinu i sport

Planirano je da se izgradi sala kulture koja pokriva sve kulturne aktivnosti, a stvara uslove za pogodan za sve ove aktivnosti.

Etnokulturni muzej i aktivno i obogaćujući ga drugim činjenicama i povećavajući broj posjetilaca u njemu će biti među glavnim ciljevima za godinu

6.9.3. Mladost

Mladi ljudi Glogovaca, kao i u mnogim drugim opštinama na Kosovu, suočavaju se sa nizom različitih izazova koji utiču na njihov lični, profesionalni i društveni razvoj. Ovi izazovi, iako su različiti po prirodi, često imaju zajedničke korijene s onima sa kojima se susreću u mnogim drugim zemljama.

Općina je posvećenstvaranje aehokruženje koje podržava i prihvata, neophodno za rešavanje ovih problema. Uključivanje mladih u procese donošenja odluka ima li dovoljno napretka? ostaje izazov. Potrebno je izgraditi platforma itd

kreiranimogućnosti za aktivno uključivanje tehmladudovacnehdiskusije i odluke koje se na njih direktno tiču.

Suočavanje sa ovim izazovima zahteva zajedničku posvećenost vlade, privatnog sektora, nevladinih organizacija i zajednice uopšte. Od vitalnog je značaja da se pozabavimo ovim izazovima kako bismo pomogli mladim ljudima da se razviju u svim aspektima njihovog života. Ova inkluzija će izgraditi bolje okruženje za njihovu budućnost i osigurati inkluzivnije i demokratskije društvo.

6.10. SWOT analiza

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Geografski položaj ➤ Prirodni resursi ➤ Kulturna baština ➤ Nova populacija ➤ Poslovno okruženje 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Loša javna infrastruktura (posebno vodovod, kanalizacija) ➤ Nezaposlenost ➤ Orijehtacija poslovanja na usluge, vrlo malo na proizvodnju ➤ Loše upravljanje prirodnim resursima zemljišta i vodnih sistema ➤ Koncentracija poslovanja samo u urbanim sredinama (Glogoc, Komoran) ➤ Mali budžet opštine
Rizici	Mogućnosti
<ul style="list-style-type: none"> ➤ MIGRACIJE (posebno jamladih, u inostranstvu i nveliki centri) ➤ Regionalno takmičenje ➤ Degradacija životne sredine ➤ Promjene u razvojnim politikama brna nivou zemlje ➤ Izvori odograničenofinansijski za kapitalne projekte 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ekonomski razvoj ➤ Moderna infrastruktura ➤ Turizam i kulturno naslijeđe ➤ Obrazovanje i obuka. ➤ zajednocomunalni poslovi (u zajedničkim projektima)

6.11. Analiza situacije

Stablo problema za opštinu Glogovac (efekti) predstavlja detaljnu analizu glavnih problema sa kojima se opština suočava, delejući glavni problem na grane koje odražavaju njegove uzroke i posledice. U ovom slučaju možemo se fokusirati na ekonomske, infrastrukturne, socijalne i ekološke izazove koji utiču na održivi razvoj opštine. Ovdje ćemo se fokusirati na efekte, odnosno na posledice koje nastaju kao rezultat istaknutih problema na području Glogovaca.

Efekti (posljedice) eknjihovproblemi mogu tsumirani su na sljedeći način:

Lokalna ekonomija i zapošljavanje, Opština Glogovac je bila prilično aktivna u stvaranju poslovnog okruženja, ali još uvek postoje porodice koje se suočavaju sa nedovoljnim prihodima što ograničava mogućnosti za ulaganje u obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu.

Migracije mladih, u urbane centre i u inostranstvo, zbog boljih ekonomskih mogućnosti za život i zapošljavanje, u velike gradove ili inostranstvo. Ova situacija dovodi do smanjenja lokalne radne snage, kao i smanjenja kvalificiranih radnika i radne snage za lokalnu industriju i poljoprivredu.

Nedostatak investicija (bilosa centralnog nivoa, odnosno investitoradrugi), u razvoju ključnih sektora i održivom razvoju, znači da ključni sektori kao što su poljoprivreda i industrija ne ostvaruju svoj puni potencijal.

Lokalna preduzeća i farmeri suočavaju se sa nedostatkom inovacija i napredne tehnologije, što ograničava mogućnosti za održivi rast.

Vmiris vveliki iznos socijalne pomoći koji rezultira malim mogućnostima za ekonomski razvoj i poboljšanje uslova života. Mnoge porodice zavise od šema socijalne pomoći, opterećujući finansijski sistem opštine i stvarajući ciklus zavisnosti.

Edukacija, Izrada Strategije razvoja preduniverzitetskog obrazovanja u opštini Glogovac 2024/25 - 2028/29, pokazuje značaj i posvećenost opštine da se bavi problemima i razvojnim prioritetima ovog sektora u narednih 5 godina.

Kvalitet života, Iako je dosta urađeno na putnoj infrastrukturi to je posao, ni ostala infrastruktura (posebno vodovod, kanalizacija, struja,) ima ih još mnogo posao koji treba uraditi, da bi se eliminisalo teškoće koje stvaraju problemi i to koje negativno utiču na životni standard stanovnika.

Pristup zdravstvenim uslugama: Pzbog velikog broja medicinskih posjeta, qgrađani se suočavaju sa poteškoćama u pristupu kvalitetnim zdravstvenim uslugama.

Povećano zagađenje i degradacija životne sredine kao i loše upravljanje otpadom, zagađenje vazduha i vode i nepravilna upotreba zemljišta. Sve ovo pogoršava kvalitet životne sredine i negativno utiče na zdravlje zajednice.

Ovi efekti predstavljaju direktnu posledicu postojećih problema u opštini Glogovac i naglašavaju potrebu za sveobuhvatnim i strateškim pristupom za poboljšanje ekonomskog, socijalnog i infrastrukturnog stanja opštine.

6.12. Sažetak izazova

Opština Glogovac se suočava sa nizom ekonomskih, socijalnih, obrazovnih i infrastrukturnih izazova. Privreda se suočava sa problemima investicija i zastarjelih tehnologija, dok nezaposlenost i siromaštvo utiču na socijalno blagostanje. Obrazovnom sistemu su potrebna značajna poboljšanja infrastrukture (laboratorije, učionice) i kvaliteta, dok javne usluge i infrastruktura (posebno u sektoru vodosnabdijevanja i kanalizacije) zahtijevaju značajna ulaganja kako bi se zadovoljile potrebe građana.

Nedostatak investicija u nove sektore i nedostatak diversifikacije privrede ne mogu utiču nazavisnostehiz nekih tradicionalnih sektora, kao što je poljoprivreda.

Iako je opština Glogovac poznata kao jedna od opština koja je na administrativnom nivou dosta napredovala u rodnoj ravnopravnosti, a je transparentanžene u opštini i dalje se suočavaju sa preprekama za punu integraciju u tržište rada i imaju ograničen pristup resursima i uslugama.

6.12.1. Izazovi u sektoru poljoprivrede i ruralnog razvoja

Poljoprivredni sektor u opštini Glogovac suočava se sa izazovimadrugačijekoji ograničavaju razvoj i rast ekovom sektoru

Upotreba tradicionalnih poljoprivrednih tehnika i stare opreme često dovodi do niske efikasnosti i ograničene produktivnosti. Potrebna su ulaganjae savremena mehanizacija i tehnološka oprema koja bi pomogla poboljšanju kvaliteta i kvantiteta poljoprivredne proizvodnje.

Navodnjavanje je veliki problem za poljoprivrednike u Glogovcu, jer se veliki dio poljoprivrednog zemljišta oslanja samo na padavine, zbog čega poljoprivredna proizvodnja zavisi od klimatskih uslova. Ovaj problemprilično je specifično za ovu opštinu jer se čak ni postojeći sistemi za navodnjavanje ne koriste, a skoro da i nema ulaganja u ovu oblast.

Većina farmera posjeduje parcelamali i fragmentirani, što otežava implementaciju najnaprednijih metoda poljoprivrede i stvara poteškoće u potpunoj mehanizaciji

farmi. Zbog zakonskih ograničenja i starih katastara, poljoprivrednicima je teško konsolidirati ili kupiti dodatno zemljište kako bi proširili svoje poslovanje. Komasacija ndprekinut (započeta mnogo decenija ranije), izaziva mnoge probleme vlasnicima zemljišta koji su uključeni u ovaj proces.

Poljoprivrednici se često suočavaju s poteškoćama u prodaji svojih proizvoda zbog ograničenog pristupa lokalnim i nacionalnim tržištima.

cijelipa strmaloprodavci se suočavaju sa velikom konkurencijom i često su primorani da prodaju svoje proizvode po niskim cijenama, smanjujući svoje finansijske koristi.

Klimatske promjene donijele su povišene temperature i nepredvidivo vrijeme, utječući na cikluse poljoprivredne proizvodnje i rizik od bolesti i štetočina. farmerljudi u ovoj opštini (kao i na celom Kosovu), imaju malo znanja strberposljedice koje te promjene donose i kako se nositi s posljedicama tih promjena.

Poljoprivrednici imaju poteškoća da skladište svoje proizvode na duže periode zbog nedostatka objekata(sabirni centri, skladišta itd)tehnologije skladištenja i skladištenja s kontroliranom temperaturom.

Ovi izazovi zahtevaju sveobuhvatan pristup razvoju poljoprivrednog sektora u Glogovcu, uključujući ulaganja u infrastrukturu, mehanizaciju, obuku poljoprivrednika i bolju strategiju za pristup tržištima i povećanje proizvodnih kapaciteta.

6.12.2. Izazovi u sektoru obrazovanja

Demografska kretanja pokazuju veliki pad mladog stanovništva, zbog kontinuiranog pada nataliteta i zbog iseljavanja mladih i mladih porodica.

Opština Glogovac, odnosno DKA, je postavila strateški fokus na poboljšanje značaja školskih programa u skladu sa potrebama tržišta rada u skladu sa Nastavnim okvirom Kosova i da sistematski nudi radno iskustvo i profesionalnu praksu najvišeg kvaliteta.

Izdvajanje budžeta za ekonomske kategorije, dobra i usluge, komunalne usluge i mali kapital po učeniku su premali, nedostupni za godišnje troškove škola prema formuli finansiranja, koja se mora mijenjati u smislu povećanja specifičnog granta za Obrazovanje.

6.12.3. Izazovi u sektoru infrastrukture

Iako je poslednjih godina došlo do poboljšanja infrastrukture (posebno putne infrastrukture), međutim, sektor infrastrukture u opštini Glogovac suočava se sa brojnim izazovima koji utiču na ekonomski razvoj i kvalitet života stanovnika.

Pokrivanje svih sela vodosnabdevanjem je jedan od izazova za infrastrukturu opštine Glogovac. Loša vodovodna infrastruktura: Vodovodna mreža je stara i često ima curenja ili drugih tehničkih problema (visoki gubici do 50%).

Mnogi delovi grada i sela imaju zastarele ili nekompletne kanalizacione sisteme, što stvara rizik za zagađenje životne sredine i javno zdravlje, posebno tokom jakih kiša.

6.12.4. Izazovi u sektoru zdravstva i socijalne zaštite:

Sektor zdravstva i socijalne zaštite u opštini Glogovac suočava se sa nizom izazova koji utiču na pružanje neophodnih usluga građanima.

Neki domovi zdravlja u opštini su zastareli i ne zadovoljavaju savremene standarde pružanja zdravstvenih usluga. Od svih ustanova u opštini, sedam je djelimično u funkciji jer nedostaje ili neka medicinska oprema ili dio inventara.

Mnoge zdravstvene ustanove nisu opremljene savremenom tehnologijom i opremom, što otežava zdravstvenim radnicima pružanje kvalitetne nege.

I pored velike mreže zdravstvenih ustanova, broj posjeta HCMC-u i dalje je visok. U 2023. godini broj posjeta 190.578, broj usluga 353.233, tako da je ukupan broj posjeta i usluga iznosio 543.811. U 6. mjesecu 2024. godine bilo je 85.983 posjeta, 191.625 usluga, ukupan broj posjeta i usluga je 277.608.

Finansiranje zdravstvenih usluga je ograničeno, što utiče na nabavku lijekova, medicinske opreme i poboljšanje uslova u domovima zdravlja.

Opština se često suočava sa nedostatkom resursa za pružanje specijalizovanih usluga, kao što su lečenje hroničnih bolesti, nega i usluge mentalnog zdravlja.

Postoji potreba za boljom podrškom za ljude koji se bave poremećajima mentalnog zdravlja. Psihološke i psihijatrijske usluge su ograničene i nisu dostupne većini štićenika.

Ljudi u potrebi, kao što su stari, beskućnici i invalidi, suočavaju se sa nedostatkom socijalnih usluga i neophodne podrške.

Hitne službe

Kapaciteti za postupanje u vanrednim situacijama, kao što su nesreće, druge hitne situacije ili iznenadne bolesti, ograničeni su zbog nedostatka opreme i specijalizovanog osoblja.

Izazovi u zdravstvu i socijalnoj zaštiti u opštini Glogovac zahtevaju hitnu intervenciju i dugoročno planiranje kako bi se poboljšao pristup i kvalitet nege za sve građane.

6.12.5. Izazovi u sektoru turizma i kulturnog naslijeđa

Sektor turizma i kulturnog naslijeđa u opštini Glogovac suočava se sa nizom izazova koji ometaju razvoj i promociju ovog značajnog potencijala. Ovi izazovi se odnose na infrastrukturu, promociju kulturnih i prirodnih resursa, te kreiranje jasnih politika za očuvanje i razvoj kulturnog naslijeđa.

Do mnogih važnih kulturnih i prirodnih znamenitosti nije lako doći zbog nedostatka dobro održavanih puteva i pogodnog pristupa za posjetioce.

Glogovac ima nekoliko mesta sa visokim potencijalom za kulturni i prirodni turizam, ali nedostatak promocije ovih mesta znači da ostaju neistražena od strane turista. Nema dovoljno promotivnih kampanja da se upoznaju spomenici kulture i prirodne ljepote opštine.

Prvi izazov u sektoru turizma je nedostatak razvijenih turističkih proizvoda, unaprijed nedostatak inventara elemenata turističkih proizvoda, identifikacije ciljnih i potencijalnih segmenata gostiju, kao i oblika turizma koji se mogu razvijati na ovom području. pozornici. Na osnovu njih treba pripremiti relevantnu turističku ponudu u različitim oblicima (štampani, elektronski i bilbordi).

Na mjestima od kulturnog i turističkog značaja nema dovoljno znakova, vodiča i informativnog materijala koji bi orijentirali posjetitelje i informirali ih o povijesti i vrijednostima ovih mjesta. Veoma je neophodna bolja saradnja između opštinskih institucija i lokalnih aktera, kao što su zajednica i preduzeća, da bi se razvili zajednički projekti za turizam i kulturnu baštinu.

Konkurencija iz drugih turističkih i kulturnih regija, Susedne opštine sa razvijenijim i popularnijim turističkim atrakcijama često privlače više turista, što otežava Glogovcu da razvije snažno turističko prisustvo.

Morašpostoje ponudeintegrirani koji spajaju kulturnu baštinu s prirodnim ljepotama, što bi pomoglo u kreiranju atraktivnih turističkih paketa. Osim toga, ne postoje komplementarne usluge koje bi turističko iskustvo učinile privlačnijim, kao što su šetnje prirodom, kulturne ekspedicije ili druge rekreativne aktivnosti.

Ovi izazovi zahtevaju integrisani pristup i održiva ulaganja za razvoj potencijala turizma i kulturno-istorijskog nasleđa u Opštini Glogovac.

7. Ciljevima

7.1. Opšti cilj 1: Održivi lokalni ekonomski razvoj i infrastruktura

7.1.1. Specifični ciljevi 1.1. : Ekonomska diverzifikacija

Indikator 1: Broj opštinskih dobara datih na korišćenje

Indikator 2: Procenat podržanih malih preduzeća i novoosnovanih preduzeća

Aktivnost 1: Puštanje u rad opštinske imovine (stvaranje infrastrukture)

Aktivnost 2: Pružanje žiranata za mala preduzeća i start-up sa prioritetom za preduzeća koja vode žene

Aktivnost 3: Organizacija kampanja podizanja svijesti za povećanje stope naplate ličnih prihoda

7.1.2. Specifični ciljevi 1.2. Privlačenje novih investicija i povećanje zaposlenosti

Indikator 1: Broj novih investicija u "Biznis park 2"

Indikator 2: Povećanje broja radnih mjesta u novim preduzećima

Aktivnost 1: Izgradnja infrastrukture u "Biznis parku 2"

Aktivnost 2: Promocija privrednog profila opštine Glogovac

7.1.3. Specifični ciljevi 1.3. Razvoj preduzetništva sa fokusom na digitalizaciju i inovacije

Indikator 1: Broj lokalnih preduzeća registrovanih na online platformi

Indikator 2: Broj sajмова/ izložbi organiziranih za promociju digitalnih proizvoda

Aktivnost 1: Kreiranje i održavanje online platforme za promociju proizvoda lokalnih preduzeća

Aktivnost 2: Organizacija sajмова i izložbi koji promoviraju poduzeća i njihove proizvode s fokusom na digitalne proizvode i usluge

7.1.4. Specifični ciljevi 1.4. Stvaranje infrastrukture za podršku održivom društveno-ekonomskom razvoju

Indikator 1: Broj realizovanih infrastrukturnih projekata (SMART rasvjeta, centralno grijanje, tretman otpadnih voda)

Indikator 2: Procenat lokalnih puteva asfaltiranih i poboljšanih

Aktivnost 1: Izrada idejnog projekta za SMART sistem javne rasvjete

Aktivnost 2: Izrada idejnog projekta za centralno grijanje u gradu

Aktivnost 3: Određivanje lokacija za postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda

Aktivnost 4: Izgradnja kolektora za prečišćavanje otpadnih voda i sanaciju kanalizacije

Aktivnost 5: Izgradnja vodovodnih kapaciteta

Aktivnost 6: Izgradnja brane za sliv za selo Verboc

Aktivnost 7: Asfaltiranje lokalnih puteva

Aktivnost 8: Produžetak trga Fehmi i Xhëvë Lladrovci Glogovac

Aktivnost 9: Izgradnja brane za sliv za selo Verboc

Aktivnost 10: Izgradnja tranzitnog puta Glogovac - Kroi i Mretit

Aktivnost 11: Ozelenjavanje javnih prostora

7.2. Opšti cilj 2: Zdravstvo i socijalna zaštita - Poboljšati pristup i kvalitet zdravstvenih i socijalnih usluga za sve stanovnike

7.2.1. Specifični ciljevi 2.1. : Proširivanje medicinskih i socijalnih usluga

Indikator 1: Broj sprovedenih kampanja podizanja svijesti i sistematskih posjeta

Indikator 2: Procenat ruralnih područja pokrivenih zdravstvenim uslugama

Aktivnost 1: Sprovođenje kampanja podizanja svijesti i promocije zdravstvenog obrazovanja u zajednici i obrazovnim institucijama (sistemske posjete).

Aktivnost 2: Podrška porodicama u nevolji, bez prihoda/niska primanja

Aktivnost 3: Pružanje mobilnog zdravlja (zdravstvene posjete majke i djeteta i palijativne posjete)

Aktivnost 4: Proširenje zdravstvenih usluga u ruralnim područjima opštine.

Aktivnost 5: Izrada zonske liste za podjelu i dodjelu liste pacijenata, kao i delegiranje porodičnog ljekara za svakog pacijenta.

7.2.2. Specifični cilj 2.2.: Unapređenje zdravstvene i socijalne infrastrukture

Indikator 1: Broj renoviranih i izgrađenih zdravstvenih ustanova

Indikator 2: Procenat zdravstvenih ustanova opremljenih novom opremom

Aktivnost 1: Renoviranje i proširenje zdravstvenih ustanova u selima Vasilevo, Gradica, Sankoc.

Aktivnost 2: Izgradnja zdravstvene ustanove u selu Arllat.

Aktivnost 3: Uređenje dvorišta teh GCPM, GPM i AMB.

Aktivnost 4: Renoviranje dva stambena bloka u Nova Cikatovo.

Aktivnost 5: Ugradnja sanitarnih spojeva nehzdravstvene ustanove za osobe sa invaliditetom.

Aktivnost 6: Izgradnja kuće za zajednice – komunalne usluge za osobe sa invaliditetom.

Aktivnost 7: Proširenje digitalne web aplikacije za zdravstvene usluge sa GCPM na GPM i AMB.

Aktivnost 8: Snabdevanje i opremanje medicinskim sredstvima u GPM i AMB.

7.2.3. Specifični ciljevi 2.3. : Jačanje kapaciteta zdravstvenog i socijalnog osoblja

Indikator 1: Broj lekara obučeni za ultrazvuk

Indikator 2: Procenat reorganizacije ljudskih resursa za institucionalne kapacitete

Aktivnost 1: Obuka lekara za upotrebu ultrazvuka.

Aktivnost 2: Dopuna, reorganizacija ljudskih resursa u cilju optimalnog korišćenja institucionalnih kapaciteta.

7.3. Opšti cilj 3: Poboljšanje kvaliteta obrazovanja

7.3.1. Specifični cilj 3.1.: Modernizacija infrastrukture i njeno opremanje naprednom tehnologijom

Indikator 1: Postotak škola opremljenih novim tehnologijama (računari, projektori, itd.)

Indikator 2: Broj nastavnika obučeni za upotrebu tehnologija u nastavi

Aktivnost 1: Modernizacija infrastrukture i opreme naprednim tehnologijama.

Aktivnost 2: Nastavak snabdijevanja škola savremenom tehnološkom opremom (računari, projektori, tableti).

Aktivnost 3: Izgradnja učionica za dnevnu nastavu SHFMU "HB, FG, JG, SH.G, F&I.K, AB, BC, DD, SH.P, RK, SH.P".

Aktivnost 4: Adaptacija školskog objekta u Arlatu i Lapušniku za funkcionalizacijuvrtić.

Aktivnost 5: Kreiranje novih profila učenja u skladu sa potrebama tržišta

Aktivnost 6: Razvoj programa za integraciju tehnologije u proces učenja, kao što su tehnološke laboratorije

Aktivnost 7: Razvijanje programa podrške za studente sa ekonomskim ili društvenim izazovima, uključujući stipendije i finansijsku pomoć.

Aktivnost 8: Izgradnja i adaptacija školske infrastrukture za djecu sa posebnim potrebama.

Aktivnost 9:Čast zavrtić u selu Nekoc i Terstenik.

Aktivnost 10: Izgradnja SHFMU "Rasim Kićina", paralelno podeljena u Štrubulovu.

Aktivnost 11: Funkcionalizacija novog objekta postojeće obdanište "Ardhmëria" u Glogovcu i Komoranu.

Aktivnost 12: Izgradnja vanjskih sportskih terena i ograda.

Aktivnost 13: Montaža centralnog grijanja - Popravka krova u SHFMU "Xeladin Gashi-Palku" Komoran.

Aktivnost 14: Igralište i rekreacija u ŠFMU "AB, JG, XH.LL, 7. mart".

Aktivnost 15: Nastavak prevoza za djecu +4km udaljenosti od škole.

7.3.2. Specifični cilj 3.1.: Stručno usavršavanje nastavnika i primjena savremenih nastavnih metoda

Indikator 1: Povećanje broja akreditovanih obukaza nastavnike.

Indikator 2: Broj ugovora o saradnji za školske projekte.

Aktivnost 1: Organizacija obuka i seminara za nastavnike u vezi sa praksom metoda podučavanja i učenja za ugradnju savremenih tehnologija u obrazovanje.

Aktivnost 2: Nastavak dogovora sa privatnim preduzećima sa učenicima stručnih škola.

Aktivnost 3: Nastavak saradnje sa inostranim obrazovnim institucijama radi razmjene studenata i zajedničkih projekata koji će povećati nivo obrazovanja.

Aktivnost 4: Osposobljavanje školskog osoblja za rad sa djecom sa posebnim potrebama i uključivanje stručnih saradnika.

Aktivnost 5: Nastavak razvoja obrazovnih programa koji se fokusiraju na zaštitu životne sredine i koji podstiču učenike da se uključe u ekološke inicijative.

Aktivnost 6: Nastaviti sa uspostavljanjem jasnog sistema za evaluaciju i praćenje obrazovnog učinka u školama, pomažući da se identifikuju oblasti koje zahtijevaju poboljšanje

Aktivnost 7: Identifikovanje faktora koji dovode do napuštanja škole i razvoj odgovarajućeg programa prevencije.

7.4. Opšti cilj 4: Povećanje poljoprivredne proizvodnje

7.4.1. Specifični ciljevi 4.1. Diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje

Indikator 1: Povećanje površina zasađenih povrćem i drugim poljoprivrednim proizvodima

Indikator 2: Broj poljoprivrednika podržanih poljoprivrednim mehanizmom

Aktivnost 1: Povećanje površina povrćem i drugim poljoprivrednim proizvodima

Aktivnost 2: Osnaživanje poljoprivrednih savjetodavnih ureda novim tehnologijama

Aktivnost 3: Podrška poljoprivrednicima poljoprivrednim mašinama

7.4.2. Specifični ciljevi 4.2. Povećanje lanca vrijednosti poljoprivrednih proizvoda

Indikator 1: Broj postavljenih prerađivačkih kapaciteta za povrće i stočarske proizvode

Indikator 2: Povećanje broja košnica koje se nude pčelarima

Aktivnost 1: Podrška za podizanje kapaciteta za preradu povrća

Aktivnost 2: Podrška za podizanje prerađivačkih kapaciteta u stočarstvu

Aktivnost 3: Podrška pčelarima sa košnicama

7.4.3. Specifični ciljevi 4.3. Proširenje površina pod navodnjavanjem

Indikator 1: Povećanje površina pokrivenih sistemima za navodnjavanje (u hektarima)

Indikator 2: Broj poljoprivrednika koji su podržani u suočavanju s posljedicama klimatskih promjena

Aktivnost 1: Proučavanje mogućnosti za povećanje površina sa navodnjavanjem u okviru sistema Ibar Lepenci.

Aktivnost 2: Proučavanje mogućnosti podrške poljoprivrednicima u suočavanju sa posljedicama klimatskih promjena

7.5. Opšti cilj 5: Razvoj lokalnih kapaciteta u sektoru turizma

7.5.1. Specifični cilj 5.1.: Unapređenje turističke infrastrukture i pristupa prirodnim i kulturnim resursima

Indikator 1: Broj obnovljenih spomenika kulture i prirode

Indikator 2: Broj aktivnosti za poboljšanje pristupa i pristupa za posjetitelje

Aktivnost 1: Uređenje infrastrukture, pešačke staze u parku Kamenica - selo Globar.

Aktivnost 2: Uređenje infrastrukture, pješačke staze u parku Borovi - Komoran.

Aktivnost 3: Uređenje infrastrukture za sve spomenike kulture.

Aktivnost 4: Priprema digitalnog vodiča i platforme (Izrada informativne digitalne karte).

Aktivnost 5: Postavljanje informativnih tabli.

Aktivnost 6: Uređenje sportskih terena.

Aktivnost 7: Uređenje infrastrukture do spomenika prirode (pećine).

7.5.2. Specifični cilj 5.1.: Promocija kulturno-duhovnog naslijeđa i kulturnih aktivnosti za privlačenje posjetitelja

Indikator 1: Broj obnovljenih spomenika kulture i prirode.

Indikator 2: Broj kulturnih aktivnosti.

Aktivnost 1: Reorganizacija Festivala folklor Burimor uključujući aktivizam folklornih kulturnih grupa takmičarskog karaktera.

Aktivnost 2: Kampanja za čišćenje i zaštitu prirodnih područja.

Aktivnost 3: Obogaćivanje gradske biblioteke knjigama

Aktivnost 4: Izgradnja doma kulture koji obuhvata biblioteku, muzej, salu za izvođenje koncerata i raznih manifestacija.

8. Izvori finansiranja

8.1. Lokalno javno finansiranje

TABLE13. Plan budžeta 2025 - 2027

br.	Ekonomске kategorije	2025	2026	2027
1	Plata i nadnice	11,497,909.00	12,130,294.00	12,773,199.00
2	Robe i usluge	2,622,703.00	2,675,157.00	2,728,660.00
3	Opštinski troškovi	346,749.00	374,161.00	392,869.00
4	Subvencije i transferi	594,000.00	623,700.00	673,596.00
5	Kapitalne investicije	6,971,940.00	7,395,394.00	7,721,349.00
6	REZERVE	100,249.00		
	Ukupno	22,133,550.00	23,198,706.00	24,289,673.00

8.2. Ostalo finansiranje

1. Projekti sufinansirani sa centralnim nivoom
2. Donatorsko finansiranje
3. Finansiranje privatnog sektora

9. Monitoring i izvještavanje

Praćenje i izvještavanje o strategiji treba da se vrši u odnosu na ciljeve kroz utvrđene indikatore. Izvještavanje mora biti završeno u prva tri mjeseca naredne godine i mora sadržavati podatke o stepenu implementacije indikatora, problemima u implementaciji i korektivnim mjerama. Pojavljuje se na osnovu izvještaja o napretku strateških dokumenata, a na osnovu sistema praćenja, po potrebi, vrši se pregled/srednja evaluacija akcionih planova. Podaci o praćenju će se prikupljati na godišnjem nivou. Na osnovu ovih podataka, sastavljaće se redovni izvještaji o napretku koji će odražavati nivo implementacije ovog dokumenta.

Podaci o praćenju će se prikupljati na godišnjem nivou. Na osnovu ovih podataka, sastavljaće se redovni izvještaji o napretku koji će odražavati nivo implementacije ovog dokumenta. Direkcija za ekonomski razvoj u opštini Glogovac će biti odgovorna

za prikupljanje podataka za izradu godišnjeg izveštaja o napretku SZHEL-a 2025-2029. godine.

Godišnji izvještaj o napretku biće objavljen na službenoj web stranici opštine. Mjerenje primjenjivosti strategije će se vršiti kroz indikatore uticaja (za strateške ciljeve); indikatori rezultata (za specifične ciljeve) i indikatori rezultata (za strateške aktivnosti).

10. Akcioni plan

AKCIONI PLAN 2025-2027 ZA IMPLEMENTACIJU STRATEGIJE LOKALNOG EKONOMSKOG RAZVOJA 2025/2029.

10.1. Opšti cilj 1: Održivi lokalni ekonomski razvoj i infrastruktura						
Specifični cilj 1.1	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja	Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027		
Ekonomska diverzifikacija	Indikator 1: Broj opštinskih nekretnina stavljenih u upotrebu	0%	100%	-		
	Indikator 2: Procenat podržanih malih preduzeća i novoosnovanih preduzeća	0%	34%	70%		
	AKTIVNOST	Izvor finansiranja (ako se finansira od strane opštine, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako se finansira od strane donatora, mora se navesti)	Total Cost	Rok za implementaciju	Vodeći direktorij	Imenik podrške
1.1.1						
1) Stavljane opštinske imovine u upotrebu (stvaranje infrastrukture)	Opština	100,000.00	2025	Skupština opštine, Kancelarija gradonačelnika	D.I	Otvaranje novih radnih mjesta, Valorizacija nekretnina Opštinska

1.1.2						
2) Davanje grantova malim preduzećima i novoosnovanim preduzećima sa prioriteto za preduzeća koja vode žene	2025-2027	60,000.00	Opština	DZHE, DAFRD	Otvaranje novih poslova sa fokusom na ženski rod	
3) Organizacija kampanja podizanja svijesti za povećanje stope naplate ličnih prihoda	2025-2027	10,000.00	Opština	D. Finansije	Povećanje ličnih prihoda i poboljšanje javnih usluga.	
Specifični cilj 1.2	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja			Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027
Privlačenje novih investicija i povećanje zaposlenosti	Indikator 1: Broj novih investicija u Business Park 2			0%	0%	100%
	Indikator 2: Povećanje broja radnih mjesta u novim preduzećima			0%	34%	70%
AKTIVNOST	Rok za implementaciju	Total Cost	Izvor finansiranja (ako ga finansira opština, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako ga finansira donator, mora biti navedeno)	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat

1.2.1						
4) Izgradnja infrastrukture u "Biznis parku 2"	2027	10,757,35 1.00	MINT	RED	znam DPUMM	Stvaranje prostora za razvoj poslovanja
1.2.2						
5) Promocija privrednog profila opštine Glogovac	2025-2027	10,000.00	Opština	RED	ZK, ZI	Informisanje investitora o potencijalima koje opština Glogovac ima
Specifični cilj 1.3	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja					
Razvoj preduzetništva sa fokusom na digitalizaciju i inovacije	Indikator 1: Broj lokalnih preduzeća registrovanih na online platformi		Osnovno stanje		Cilj je 2025	Cilj je 2027
			0%		34%	70%
	Indikator 2: Broj sajмова/ izložbi organiziranih za promociju digitalnih proizvoda		0%		34%	70%
AKTIVNOST	Rok za implementaciju	Ukupni troškovi	Izvor finansiranja (ako ga finansira opština, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako ga finansira donator, mora biti navedeno)	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat

1.3.1						
1) Kreiranje i održavanje online platforme za promociju proizvoda lokalnih preduzeća	2025-2027	20,000.00	Opština, donatori	RED		Informisanje potencijalnih kupaca o proizvodima
1.3.2						
2) Organizacija sajмова i izložbi koji promoviraju poduzeća i njihove proizvode s fokusom na digitalne proizvode i usluge	2025-2027	45,000.00	Opština, donatori	RED DBZHR		Promocija poslovanja i inovativnih ideja
Specifični cilj 1.4	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja			Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027
Stvaranje infrastrukture za podršku održivom društveno-ekonomskom razvoju	Indikator 1: Broj realizovanih infrastrukturnih projekata (SMART rasvjeta, centralno grijanje, tretman otpadnih voda)			0%	20%	80%
	Indikator 2: Procenat lokalnih puteva asfaltiranih i poboljšanih			0%	50%	85%

AKTIVNOST	Rok za implementaciju	Ukupni troškovi	Izvor finansiranja (ako ga finansira opština, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako ga finansira donator, mora biti	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat
1.4.1						
1) Izrada idejnog projekta za SMART sistem javne rasvjete	2025-2026	30,000.00	Opština, donator	DFS	D. Infrastruktura	Smanjenje potrošnje električne energije, povećanje efikasnosti i povećanje sigurnosti
2) Izrada idejnog projekta za centralno grijanje u gradu	2026-2027	150,000.00	Opština, donator	DFS	DPUMM, RED	Detaljni plan sa svim komponentama služi kao vodič za proširenje centralnog grijanja u gradu
3) Određivanje lokacija za postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda	2026-2027	200,000.00	Opština, MMPHI	D.I		Određivanje lokacije na kojoj će se graditi postrojenja

4) Izgradnja kolektora za prečišćavanje otpadnih voda i sanaciju kanalizacije	2025-2027		2,500,000.00	Opština	D.I		Zaštita životne sredine i čišćenje rijeke
5) Izgradnja vodovodnih kapaciteta	2025-2026		2,200,000.00	Opština, donator, KRU Priština	D.I	KRU Priština	Snabdijevanje pijaćom vodom za domaćinstva i
6) Izgradnja brane za sliv za selo Verboc	2027		11,000,000.00	DONOR	D.I		Održivo snabdjevanje građana pitkom vodom
1.4.2							
7) Asfaltiranje lokalnih puteva	2025-2027		8,000,000.00	Opština	D.I		Donosi rezultate zajednici povećanjem kvaliteta života
8) Produžetak trga Fehmi i Xhëvë Lladrovci Glogovac	2025-2026		4,814,000.00	Opština, donator	D.I		Stvaranje javnog prostora za rekreaciju građana
9) Izgradnja tranzitnog puta Glogovac - Kroj i Mreti	2025-2027		1,300,000.00	Opština, MMPHI	D.I		Lakoća saobraćaja
10) Ozelenjavanje javnih prostora	2025-2027		90,000.00	Opština	DPUMM		Poboljšanje života građana

Opšti cilj 2: Zdravstvo i socijalna zaštita - Poboljšati pristup i kvalitet zdravstvenih i socijalnih usluga za sve stanovnike						
Specifični cilj 2.1	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja	Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027		
Proširenje medicinskih i socijalnih usluga	Indikator 1: Broj sprovedenih kampanja podizanja svijesti i sistematskih posjeta	0%	30%	75%		
	Indikator 2: Procenat ruralnih područja pokrivenih zdravstvenim uslugama	0%	35%	90%		
		Izvor finansiranja (ako ga finansira opština, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako ga finansira donator, mora biti navedeno)	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat	
AKTIVNOST	Rok za implemtaciju	Ukupni troškovi				
2.1.1						
1) Sprovedenje kampanja podizanja svijesti i promocije zdravstvenog obrazovanja u zajednici i obrazovnim institucijama (sistemske posjete).	2025-2027	5,000.00	Opština Glogovac Nacionalni institut za javno zdravlje AQH donator Švicarska	FMC	DHSW	Zdravstvena svijest zajednice

2) Podrška porodicama u nevolji, bez prihoda/ niska primanja	2025-2027	90,00 0,00	DHSW	FMC	DHSW	Dobrobit građana i zdravstvena rehabilitacija
3) Pružanje mobilnog zdravlja (zdravstvene posjete majke i djeteta i palijativne posjete)	2025-2027	50,150.00	MH	FMC	DHSW	Zdravstvene posjete zajednici
2.1.2						
4) Proširenje zdravstvenih usluga u ruralnim područjima opštine.	2025-2027	16,786.00	Opština Glogovac	FMC	DHSW	Uključivanje zajednice u sve zdravstvene usluge
5) Izrada zonske liste za podjelu i dodjelu liste pacijenata, kao i delegiranje porodičnog ljekara za svakog pacijenta.	2025	1,500.00	IKSHP, KKMF, AQH donator	FMC	DHSW	Lakoća pristupa zdravstvenim uslugama

Specifični cilj 2.2	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja			Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027
Unapređenje zdravstvene i socijalne infrastrukture	Indikator 1: Broj renoviranih i izgrađenih zdravstvenih ustanova			0%	60%	100%
	Indikator 2: Procenat zdravstvenih ustanova opremljenih novom opremom			0%	50%	85%
AKTIVNOST	Rok za implemen taciju	Ukupni troškovi	Izvor finansiranja (ako ga finansira opština, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako ga finansira donator, mora biti navedeno)	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat
2.2.1						
1) Renoviranje i proširenje zdravstvenih ustanova u selima Vasilevo, Gradica, Sankoc.	2025-2027	100,000.00	Opština Glogovac	FMC	DHSW	Kvalitet zdravstvenih usluga

2) Izgradnja zdravstvene ustanove u selu Arlat.	2025-2026	35,848.00	Opština Glogovac	FMC	DHSW	Pružanje kvalitetnih zdravstvenih usluga
3) Regulacija dvorišta KKMF-a, QMF-a i AMF-a	2025	20,000.00	Opština Glogovac	FMC	DHSW	Obezbeđivanje infrastrukture po zdravstvenim standardima
4) Renoviranje dva stambena bloka u Qikatovu e Re.	2026-2027	1,500.00	Opština Glogovac	DHSW	DBF	Dobrobit za ugrožene grupe koje žive u socijalnim stanovima
5) Ugradnja sanitarnih jedinica u zdravstvene ustanove za osobe sa invaliditetom	2026	10,000.00	Opština Glogovac	FMC	DHSW	Implementacija zakona o OSI i olakšavanje pristupa
6) Izgradnja kuće za zajednice - komunalne usluge za osobe sa invaliditetom	2024-2026	630,000.00	Ministarstvo socijalne zaštite	SWC	DHSW	Rehabilitacija za mentalno retardirane društvene grupe

2.2.2								
7)	Proširenje digitalne web aplikacije za zdravstvene usluge sa QKMF na QMF i AMF.	2025-2026	10,000.00	Ministarstvo zdravlja, Svjetska banka (donator) Opština Glogovac	FMC	DHSW	Omogućavanje administrativnog rada za zdravstveno osoblje i povijest pacijenata	
8)	Snabdevanje i opremanje medicinskim sredstvima u QMF i AMF.	2025-2027	350,619.00	Opština Glogovac	FMC	DHSW	Kvalitet zdravstvenih usluga	
Specifični cilj 2.3		Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja					Cilj je 2025	Cilj je 2027
Jačanje kapaciteta zdravstvenog i socijalnog osoblja		Indikator 1: Broj lekara obučениh za ultrazvuk					0%	30%
		Indikator 2: Procenat reorganizacije ljudskih resursa za institucionalne kapacitete					0%	50%
							100%	
							100%	

AKTIVNOST	Rok za implemen taciju	Ukupni troškovi	Izvor finansiranja (ako ga finansira opština, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako ga finansira donator, mora biti navedeno)	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat
2.3.1						
1) Obuka lekara za upotrebu ultrazvuka.	2025-2027	7,500.00	opština Glogovac	FMC	DHSW	Zdravstveni profesionalizam kao i tretman u skladu sa UA
2.3.2						
2) Dopuna, reorganizacija ljudskih resursa u cilju optimalnog korišćenja institucionalnih kapaciteta.	2025-2026	16,876.00	IKSHP AQH	FMC	DHSW	Zdravstvene posjete prema određenim terminima

Opšti cilj 3: Poboljšanje kvaliteta obrazovanja						
Specifični cilj 3.1	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja	Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027		
Modernizacija infrastrukture i opreme naprednom tehnologijom	Indikator 1: Postotak škola opremljenih novim tehnologijama (računari, projektori, itd.)	0%	50%	80%		
	Indikator 2: Broj nastavnika obučeni za upotrebu tehnologija u nastavi	0%	40%	70%		
AKTIVNOST	Rok za implementaciju	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat		
	Ukupni troškovi	Izvor finansiranja (ako ga finansira opština, mora biti usaglašeno sa ASKOM, ako ga finansira donator, mora biti navedeno)				
3.1.1	2025-2027	300,000.00	Opština			
1. Modernizacija infrastrukture i opreme naprednim tehnologijama		MED	MEST MED	Pružanje najboljih mogućih uslova u ulozi nastave u odnosu na podizanje kvaliteta obrazovanja		

2. Nastavak snabdijevanja škola savremenom tehnološkom opremom (računari, projektori, tableti).	2026-2027	200,000.00	Opština	MED	MED DONOR	Pružanje redovne digitalne infrastrukture u vezi sa ulogom nastave i učenja
3. Izgradnja učionskih kabineta za vannastavno učenje SHFMU "HB, FG, JG, SH.G, F&I.K, AB, BC, DD, SH.P, RK, SH.P"	2025-2027	306,036.00	Opština	MED	DKA, DONOR	Pružanje redovne digitalne infrastrukture u vezi sa ulogom nastave i učenja
4. Adaptacija školske zgrade u Arlatu i Lapušniku za funkcionalizaciju vrtića	2025	300,000.00	Opština MPNTR	MPNTR D K. ADIL	MPNTR D K. ADIL	Pružanje obrazovanja u ranom djetinjstvu u skladu sa zakonima na snazi
3.1.2						
5. Kreiranje novih profila učenja u skladu sa potrebama tržišta	2025-2027	60,000.00	MPNTR Opština	MED	MPNTR MED RED	Priprema kadrova za tržište rada

6. Razvoj programa za integraciju tehnologije u proces učenja, kao što su tehnološke laboratorije	2025-2027	16,000.00	MPNTR Opština	MED	MED	Stvaranje digitalnih infrastrukturnih uslova za primenu KKK
7. Razvijanje programa podrške za studente sa ekonomskim ili društvenim izazovima, uključujući stipendije i finansijsku pomoć.	2025-2027	450,000.00	Opština	MED	MED DONOR	Olakšavanje školovanja/ obrazovanja i nenapuštanje školovanja/ obrazovanja
8. Izgradnja i adaptacija školske infrastrukture za djecu sa posebnim potrebama.	2025-2027	10,000.00	Opština	MED	MED Izađi	Pružanje najboljih mogućih usluga studentima sa posebnim potrebama
9. Izgradnja rasadnika u selu Nekoc i Terstenik	2025-2027	2,000,000.00	MPNTR Opština			Pružanje obrazovanja u ranom djetinjstvu u skladu sa zakonima na snazi

10. Izgradnja SHFMU "Rasim Kičina", paralelno podeljena u Štubulovu	2025-2027	2,000,000.00	Opština, DONOR			Stvaranje uslova za obrazovanje - obrazovanje u skladu sa važećim zakonima
11. Funkcionalizacija novog objekta postojećeg rasadnika "Arđhmëria" u Glogovcu i Komoranu	2025	1,500,000.00	Evropska unija			Pružanje obrazovanja u ranom djetinjstvu u skladu sa zakonima na snazi
12. Izgradnja vanjskih sportskih terena i ograda	2025 - 2027	80,0000.00	Opština		MED Izadi	Stvaranje osnovnih fizičkih infrastrukturnih uslova
13. Montaža centralnog grijanja - Popravka krova u SHFMU "Xeladin Gashi-Palku" Komoran	2025-2027	50,000.00	Opština		MED Izadi	Stvaranje osnovnih infrastrukturnih uslova
14. Igralište i rekreacija u ŠFMU "AB, JG, XH.LL, 7. mart"	2025	10,000.00	Opština		MED Izadi	Stvaranje osnovnih fizičkih infrastrukturnih uslova rekreativnog okruženja na otvorenom

15. Nastavak prevoza za djecu +4km udaljenosti od škole	2025-2027	268,989.10	Opština	MED	DKA, DISP	Olakšavanje školovanja/obrazovanja u skladu sa zakonima na snazi
Specifični cilj 3.2	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja			Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027
Stručno usavršavanje nastavnika i primjena savremenih nastavnih metoda	Indikator 1 Indikator 1: Povećanje broja akreditovanih obukaza nastavnike.			0%	30%	70%
	Indikator 2: Broj ugovora o saradnji za školske projekte			0%	40%	80%
AKTIVNOST	Rok za implementaciju	Total Cost	Izvor finansiranja (ako ga finansira opština, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako ga finansira donator, mora biti navedeno)	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat
3.2.1						

1) Organizovanje obuka i seminara za nastavnike radi unapređenja nastavnih metoda i ugradnje savremenih tehnologija u obrazovanje.	2025-2027	70,000.00	Opština	MED	MASHTI, DKA, NVO	Stručno usavršavanje nastavnika u implementaciji KKK
2) Nastavak dogovora sa privatnim preduzećima sa učenicima stručnih škola	2025-2027	150,000.00	Opština, DZHE, GIZ	MED	DKA, Biznesi	Osposobljavanje studenata za profesionalnu
3) Nastavak saradnje sa inostranim obrazovnim institucijama radi razmjene studenata i zajedničkih projekata koji će povećati nivo obrazovanja.	2025-2027	30,000.00	MPNTR, Opština	MEST MED	DKA, međunarodne organizacije	Osposobljavanje studenata za karijernu orijentaciju, kao i razmjenu i iskorištavanje najboljih
4) Osposobljavanje školskog osoblja za rad sa djecom sa posebnim potrebama i uključivanje asistenata u obrazovanju.	2025-2027	3,000.00	Opština	MED		Pružanje najboljih mogućih usluga studentima sa posebnim potrebama
3.2.2						

5) Nastavak razvoja obrazovnih programa koji se fokusiraju na zaštitu životne sredine i koji podstiču učenike da se uključe u ekološke inicijative.	2025-2027	25,000.00	Opština	MED Izađi	DKA, Izađi	Podizanje svijesti učenika o zaštiti životne sredine
6) Nastaviti sa uspostavljanjem jasnog sistema za evaluaciju i praćenje obrazovnog učinka u školama, pomažući da se identifikuju oblasti koje zahtijevaju poboljšanje	2025-2027	20,000.00	MPNTR, Opština	MED	MASHTI, MED	Postizanje visokih rezultata i podizanje kvaliteta u obrazovno-vaspitnom procesu
7) Identifikovanje faktora koji dovode do napuštanja škole i razvoj odgovarajućeg programa prevencije.	2025-2027	5,000.00	Opština	MED QPS/PK	MED QPS/PK	Prevenција napuštanja škole od strane učenika
Opšti cilj 4:Povećanje poljoprivredne proizvodnje						
Specifični cilj 4.1	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja					
Diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje	Indikator 1: Povećanje površina zasađenih povrćem i drugim poljoprivrednim proizvodima					
	Indikator 2: Broj poljoprivrednika podržanih poljoprivrednim mehanizmom					
	Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027			
	0%	0%	100%			
	0%	42%	70%			

AKTIVNOST	Rok za implemetaciju	Total Cost	Izvor finansiranja (ako se finansira od strane opštine, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako se finansira od strane donatora, mora se navesti)	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat
4.1.1						
1) Povećanje površina povrćem i drugim poljoprivrednim proizvodima	2027	150,000.00	Komua, MPŠRR, Poljoprivrednici	DAFRD	DONATORI	Gajenje povrtnih parcela u zatvorenom prostoru
4.1.2						
2) Osaživanje poljoprivrednih savjetodavnih ureda novim tehnologijama	2025-2027	1,000.00	MPŠRR, Opština, Donatori	MPŠRR	DAFRD	Obuka i usavršavanje poljoprivrednika o novim tehnologijama i metodologijama poljoprivrednog rada
3) Podrška poljoprivrednicima poljoprivrednim mašinama	2025-2026	190,000.00	Opština, donatori	DAFRD	DONATORI	Stvaranje najpovoljnijih uslova za uzgoj poljoprivrednih

Specifični cilj 4.2	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja			Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027
Povećanje lanca vrijednosti poljoprivrednih proizvođača	Indikator 1: Broj postavljenih prerađivačkih kapaciteta za povrće i stočarske proizvode			0%	30%	70%
	Indikator 2: Povećanje broja košnica koje se nude pčelarima			0%	40%	80%
AKTIVNOST	Rok za implemetaciju	Total Cost	Izvor finansiranja (ako ga finansira opština, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako ga finansira donator, mora biti navedeno)	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat
4.2.1						
1) Podrška za podizanje kapaciteta za preradu povrća	2025-2027	15,000.00	Donatori, privatni investitori	DAFRD	DONATORI	Stvaranje najboljih uslova za čuvanje povrća.
2) Podrška za podizanje prerađivačkih kapaciteta u stočarstvu	2025	10,000.00	Donatori, privatni investitori	donator	DAFRD	Stvaranje uslova za pripremu mlečnih proizvoda.
4.2.2						

3) Podrška pčelarima sa košnicama	2025-2026	10,000.00	Opština, donatori	DAFRD	DONATORI	Povećanje pčelinjih zajednica i povećanje proizvodnje.
Specifični cilj 4.3	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja			Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027
Proširenje površina pod navodnjavanjem	Indikator 1: Povećanje površina pokrivenih sistemima za navodnjavanje (u hektarima)			0%	34%	80%
	Indikator 2: Broj poljoprivrednika koji su podržani u suočavanju s posljedicama klimatskih promjena			0%	34%	80%
AKTIVNOST	Rok za implemtaciju	Total Cost	Izvor finansiranja (ako ga finansira opština, mora biti usaglašeno sa ASK-om, ako ga finansira donator, mora biti navedeno)	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat
4.3.1	2025-2027	22,000.00	Opština, donatori	COMPANY Javni Ibër Lepenc	DAFRD	Povećanje prinosa poljoprivrednih kultura.
4.3.1						

2) Proučavanje mogućnosti podrške poljoprivrednicima u suočavanju sa posljedicama klimatskih	2025-2027	20,000.00	Opština, MPŠRR, donatori	DONATOR I	DAFRD	Smanjenje štetnih efekata uzrokovanih klimatskim uslovima.
Opšti cilj 5: Razvoj lokalnih kapaciteta u sektoru turizma						
Specifični cilj 5.1	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja		Osnovno stanje	Cilj je 2025		Cilj je 2027
Unapređenje turističke infrastrukture i pristupa prirodnim i kulturnim resursima	Indikator 1: Broj obnovljenih spomenika kulture i prirode		0%	40%		90%
	Indikator 2: Broj aktivnosti za poboljšanje pristupa i pristupa za posjetitelje		0%	60%		90%
AKTIVNOST	Rok za implementaciju	Total Cost	Izvor finansiranja (ako se finansira od strane opštine, mora se uskladiti sa ASK-om, ako se finansira od strane donatora, mora se izostaviti)	Vodeći direktorij		Rezultat
5.1.1						
1) Uređenje infrastrukture, pešačke staze u parku Kamenica - selo Globar.	2025-2027	500,000.00	Opština/Ministarstvo regionalnog razvoja	Direkcija za infrastrukturu	Direkcija za javne usluge	Stvaranje prostora za šetnju i rekreaciju

2) Uređenje infrastrukture, pješačke staze u parku Borovi - Komoran.	2025-2027	450,000.00	Opština/Ministarstvo regionalnog razvoja	Direkcija za infrastrukturu	Direkcija za javne usluge	Izrada prostora za šetnju i rekreaciju u Borovom parku - Komoran
3) Uređenje infrastrukture za sve spomenike kulture.	2025-2027	800,000.00	Ministarstvo kulture, omladine i sporta	Direkcija za infrastrukturu	Opština/MKRS	Lakši pristup za sve posjetioce
5.1.2						
4) Priprema digitalnog vodiča i platforme (Izrada informativne digitalne karte).	2025-2026	10,000.00	Opština	Direkcija za kulturu	Direkcija za urbanizam i zaštitu životne sredine	Informacije za turiste i olakšavanje planiranja putovanja uključujući lakši pristup turistima

5) Postavljanje informativnih tabli.	2025-2026	10,000.00	Opština	Direkcija za urbanizam	RED	Jasniji smjer i detaljnije informacije o kulturnim i turističkim spomenicima
6) Uređenje sportskih terena	2025-2027	1,000,000.00	Opština, MKRS	Opština, Uprava za kulturu	Opština, MKRS	Završetak izgradnje objekata, sportskih terena
7) Prilagodba infrastrukture prirodnim spomenicima (pećine)	2025-2027	50,000.00	Opština / MDR	Direkcija za infrastrukturu	Direkcija za infrastrukturu	Lakši pristup za posjetioce spomeniku medvjede pećine i pećine ratnika
Specifični cilj 5.2	Indikator(i) za mjerenje postizanja cilja			Osnovno stanje	Cilj je 2025	Cilj je 2027
Promocija kulturno-duhovnog naslijeđa i kulturnih aktivnosti za privlačenje posjetitelja	Indikator 1: Broj obnovljenih spomenika kulture i prirode			0%	40%	90%
	Indikator 2: Broj aktivnosti aktivnosti za poboljšanje pristupa i pristupa za posjetitelje			0%	40%	80%

AKTIVNOST	Rok za implementaciju	Total Cost	Izvor finansiranja (ako se finansira od strane opštine, mora se uskladiti sa ASK-om, ako se finansira od strane donatora, mora se izostaviti)	Vodeći direktorij	Imenik podrške	Rezultat
5.2.1						
1) Reorganizacija Festivala folklor Burimor, uključujući aktiviranje folklornih kulturnih grupa sa takmičarskim, nacionalnim karakterom.	2025	50,000.00	Opština, MKRS	Direkcija za kulturu	Opština, MKRS	Promocija duhovnog kulturnog naslijeđa
2) Kampanja za čišćenje i zaštitu prirodnih područja.	2025-2027	20,000.00	Opština / preduzeće za čistoću	Direkcija za javne usluge	Opština	Čišće okruženje i očuvanje spomenika kulturnog i turističkog naslijeđa
5.2.2						

3) Obogaćivanje gradske biblioteke knjigama.	2025-2027	14,000.00	Opština, DKRS	MDCYS	Opština, Narodna biblioteka	Opremiti čitaoce raznim knjigama i naslovima
4) Izgradnja doma kulture koji obuhvata: kancelariju za pratlju, biblioteku, muzej, salu za izvođenje koncerata i raznih manifestacija.	2025-2027	900,000.00	MKOS	MKRS, opština	Opština	Razvoj kulturno-umjetničkog života i podizanje kulturnih kapaciteta.
Ukupni troškovi za sve aktivnosti	55,428,155.10					

Strategija lokalnog ekonomskog razvoja 2025-2029 stupila je na snagu 15 dana od dana registracije i ocene zakonitosti od strane MALS-a, kao i 7 dana od objavljivanja na zvaničnom sajtu opštine.

Odluka se šalje na adresu:

- Ured predsjednika
- Relevantna direkcija;
- Kancelarija Skupštine;
- ARHIVE

Predsjedavajući Skupštine opštine

Bekim Lesthani